

The book cover features a highly decorative border composed of numerous circular vignettes, each containing a different religious scene, such as the Nativity, the Crucifixion, and various figures in prayer or contemplation. The border is framed by intricate scrollwork and floral patterns.

SV. FRANTIŠEK
SALESKÝ
—
DUCHOVNÍ
NAUKA

USPOŘÁDAL
P. VINCENZO
DI PIETRA SBD

A detailed black and white illustration at the bottom of the cover depicts a landscape with rolling hills, a small town with a church, and a river. In the foreground, a large, open basket or sack is shown, with the word "cesta" (meaning "way" or "journey" in Czech) written on it.

cesta

SV. FRANTIŠEK
SALESKÝ
DUCHOVNÍ
NAUKA

uspořádal
P. VINCENZO DI PIETRA SDB

Kněží, řeholníkům a laikům
v Čechách a na Moravě
a obzvláště „malému stádcí“ (Lk 12, 32)
milých sester Navštívení P. Marie
v Chotěšově-Chlumci
připisuje

překladatel.

ISBN 80-85319-17-9

Církevní schválení: Msgre. Josef KOUKL, biskup litoměřický

PŘEDMLUVA

P. Vincenzo Di Pietra není už neznámým spisovatelem.

Jeho publikace biblicko-teologicko-mystického rázu mají širokou odezvu v církevním prostředí, kde se množí duše žíznící po přímém, původním a bezprostředním slovu Božím.

Jde o cenné výběry, v nichž jsou uspořádány Písmo svaté a spisy svatých mystiků v logickém pořádku, aby se umožnilo jejich snadnější souhrnné poznání a čtenář byl snáze veden k vyššímu duchovnímu životu.

Některé tyto výběry se dotýkají vrcholků nazírání jako katolická nauka ve spisech Pavla VI., duchovní nauka sv. Jana od Kříže, sv. Pavla od Kříže, sv. Terezie od Ježíška a různé sbírky biblických úryvků jako pramenů rozjímání.

V této další sbírce myšlenek ze spisů a listů sv. Františka Saleského autor jistě nemíní podat celou bohatou a rozmanitou stupnici jeho spirituality, ale pouze tolik, kolik stačí k pochopení drahocenné vnitřní podstaty a krásy hluboké zbožnosti a silně prožité náboženské zkušenosti.

Dnes by se světcovy myšlenky vyjádřené v průhledné jednoduchosti obestřené vlídným jassem mohly zdát samozřejmé a v každém případě dnešním společným vlastnictvím mystické teologie a nazíravé modlitby; jde totiž o syntézu zbožnosti spočívající v synovské důvěře v milosrdnou Boží lásku.

Přesto však tato jednoduchost v sobě skrývá iniciativu, revoluční pro onu dobu, jež pro svou vnitřní hodnotu a budoucí perspektivu zůstala a zůstává u kořene moderní spirituality a zbožnosti, a to více než by se zdálo na první pohled.

Doba sv. Františka Saleského byla rozvrácena a rozvracející z jedné strany následkem luteránské a kalvinistické reformace, vznikajícího jansenismu, neméně nebezpečné nauky kvietistické, z druhé strany vlivem neméně energické katolické protireformace. Té byl světec jedním z nejinteligentnějších, vnitřně a účinně nejodvážnějších, nejotevřenějších budoucnosti a zároveň nejvyrovnanějších piliřů. Aniž zabředl do záštiplných, nesnášenlivých a někdy málo osvícených polemik, bojoval rozhodně a se značným úspěchem proti protestantskému pesimismu, proti jansenistickému nelidskému rigorismu a proti pasivismu kvietistů.

A to vše s okouzující a řekl bych aristokratickou mírností a se zcela zdravým odstupem od jakékoliv formy kulturalismu a samolibosti; zkrátka se smyslem pro zbožnost, která spočívá celá ve „vášnivé lásce k Bohu“. Je to zbožnost tak hluboká uvnitř, jak rázně misionářská navenek, jež inspiruje a anticipuje ty pastorální metody, jež jsou dnes podstatnou praxí misijního poslání církve. Tak například se poprvé chápe důležitost lidového tisku za účelem katecheze a apologetiky způsobem dialogu. Horlivost, nasazení sv. Františka o obrácení heretiků se vyznačuje vždy úctou, lidským ohledem vůči protivníkům, ač stále prudce zaujatých. Jeho silné asketické ovládání sebe sama je vždy skryto pod odzbrojujícím a zároveň přitažlivým úsměvem.

Ne bez důvodu sv. Vincenc z Paula, jeho současník, ho zvolil za svého učitele.

A ne bez příčiny sv. Jan Bosco, duch prorocký a konkrétní, ho zvolil za model svého života, své pedagogiky, své apoštolské působnosti mezi mládeží. A dal jeho jméno své kongregaci, když ji nazval „salesiánskou“. Proto, řekl bych, lze rozeznat a rozpoznat Dona Boska plně pouze ve světle specifické svatosti jeho vyvoleného ochránce.

Z ústavu „Don Bosco“ v Palermu
6. ledna 1990. D. Luigi Alessi S.D.B.

V í r a a l á s k a

1. T, kn. 6, hl. 4

Začínáme milovat poznáním Boží dobroty, kterou nám dává víra, a potom ji okoušíme a vychutnáváme láskou.

2. L 1676

Kéž mohu přijmout a dobře použít dar svatého chápání, abych pronikl hlouběji do svatých tajemství naší víry, protože toto chápání podřizuje obdivuhodně vůli k službě tomu, kterého rozum uznává za nekonečně dobrého a jímž je jakoby tato vůle pohlcena a získána.

Jako rozum chápe, že žádná věc není dobrá, jestliže se porovná s onou Dobrotou, tak vůle nemůže milovat jiné dobro, když je přirovná k onomu Dobru.

V í r a a P í s m o s v a t é

Víra má za hlavní text Písmo svaté. V něm k nám Bůh mluví, dává se poznat a učí nás cestě lásky, abychom dosáhli jeho, Lásky.

Písmo sv., zatímco je dílem lidí, je hlavně dílem Ducha svatého.

Proto, aby se mu dobře rozumělo v pravém smyslu, chtěném Duchem svatým, je nutno přijmout učení katolické církve, protože pouze v ní existuje neomylná asistence Ducha svatého.

3. L 1536

Duch Boží nám dal Písmo svaté a tentýž Duch sděluje jeho pravý smysl, ale pouze své církvi, sloupu a základu pravdy [srv. 1 Tm 3, 15]; církvi, jejímž prostřednictvím tento Boží Duch střeží a uchovává

svou pravdu, církvi, jež jediná požívá neomylné asistence Ducha pravdy [srv. J 16, 13], aby našla jak se patří a neomylně pravdu Božího slova.

4. Kdo hledá pravdu nebeského slova Písma svatého mimo církev, která je jeho strážkyní, nenajde ji nikdy; a kdo ji chce poznat jinou cestou než je cesta její služby, neosvojí si pravdu, ale marnost a nebude následovat pravé světlo posvátného slova, nýbrž přeludy klamného anděla, který se proměňuje v anděla světla [srv. 2 K 11, 14].

Holá a jednoduchá víra

5. *L 1866*

Holá a jednoduchá víra je ta, již věříme pravdy víry jedině podřízením našeho ducha autoritě Boha a učitelství církve.

6. Naše víra je holá, když není zahalena do žádné příjemnosti a nenese s sebou žádný požitek; je jednoduchá, když není smíšená s žádným uspokojením našich citů.

Živá víra

7. *L 1886*

Žít v pravdě a ne ve lži znamená vést život v plném souladu s holou a jednoduchou vírou a přizpůsobovat se působení milosti.

Bůh, nevýslovný, nadsmyslový

8. *T, kn. 2, hl. 1*

Nalézt jméno, jež by vyjádřilo dokonale tuto svrchovanou výtečnost, která ve své zcela jedinečné jednotě zahrnuje, ba převyšuje všechny znamenitosti, není ve stvořené, ani lidské, ani andělské moci.

Jedině Bůh zná dokonale svou nekonečnou dokonalost.

9. Abychom mohli nějak mluvit o Bohu, jsme nuceni používat velkého množství pojmenování; tak říkáme, že Bůh je dobrý, moudrý, všemohoucí, pravdomluvný, spravedlivý, svatý, nekonečný, nesmrtelný, neviditelný [srv. 1 Tm 1, 17]; a jistě říkáme pravdu, Bůh je toto všechno dohromady, protože je víc než to všechno, je totiž to všechno tak ryzím, tak výtečným a tak vynikajícím způsobem, že v jediné, zcela jednoduché dokonalosti obsahuje hodnotu, sílu a výtečnost všech dokonalostí.

Ó propasti Božích dokonalostí, jak jsi obdivuhodná [srv. Řím 11, 33], že vlastníš v jediné dokonalosti výtečnost všech dokonalostí tak znamenitým způsobem, že ji nemůže pochopit nikdo jiný než ty sama!

10. T, kn. 2, hl. 1

V Bohu neexistuje rozmanitost ani jakýkoli rozdíl dokonalosti.

On sám je nanejvýš jediná, jednoduchá a jedinečně jedinečná dokonalost.

Všecko, co je v něm, není nic jiného než on sám.

11. L 1792

Boha, který je neviditelný sám v sobě [srv. 1 Tm 1, 17; 6, 16], lze vidět v lidství našeho Pána, v lidství, jež je spojeno s jeho božstvím.

Bůh a stvořený vesmír

12. L 1792

Bůh je příčina a hybná síla všech věcí, v něm všechno je, existuje a má svoje dění [srv. Sk 17, 28].

13. Bůh je nekonečný, protože Stvořitel je všude a všechno drží ve své moci. Žádná bytost ho neobsahuje tak, aby ho vyčerpala, kdežto on objímá a obsahuje všechno, aniž je omezen a zadržen v jakékoli věci. Bůh je ve světě tak, že nepřestává být mimo něj a mimo všechno, co můžeme myslet.

14. Bůh je nejvyšší Bytost, zdroj a příčina všech dobrých věcí.

Bůh je Duch, který všechno oživuje, všechno působí, všechno uchovává a jehož mají zapotřebí všechny věci, aby byly.

On však nemá zapotřebí žádné věci, protože je nekonečný ve všem tom, co je, a je nekonečně šťastný.

Bůh nemůže nikdy začít existovat, ani nemůže nikdy přestat být, protože je věčný a nemůže nebýt věčný.

Jemu jedinému budiž čest a sláva! [srv. 1 Tm 1, 17].

R á j

15. T, kn. 10, hl. 11

Protože jsme Boží děti, jsme schopni spojit se s Boží bytností a těšit se z jeho svrchované dobroty.

16. L 907

Věčný život není nic jiného než samo božství, nakolik bude sdílet život našim duchům svou slávou a svým štěstím; život, který jediný je pravý a jediný, pro který máme žít v tomto světě, protože každý život, který nemá jako výsledek život věčný, je spíše smrt než život.

17. L 781

Jak je krásné toto nebe nyní, když Spasitel se stal jeho sluncem a jeho hrud' je zdroj lásky, z něhož pijí blažení do sytosti! Každý ji nazírá a vidí v ní zapsané své jméno písmeny lásky, jež pouze láska umí číst a pouze láska vyryla.

18. T, kn. 5, hl. 1

Jakou radost budeme mít v nebi, když budeme vidět miláčka našich srdcí jako nekonečné moře, jehož vody jsou čirá dokonalost a dobrota!

P o z n á n í B o h a v b l a ž e n é m p a t ř e n í

19. T, kn. 3, hl. 11

V nebi, Teotime, ach můj Bože, jaké to milosti! Samo božství se spojí s naším rozumem, bez prostřednictví stvořené podoby či představy; naopak vtiskne se a přilne přímo do našeho rozumu, bude mu natolik přítomno, že tato niterná přítomnost nahradí představy a podoby.

Ó živý Bože, jaké to štěstí pro lidský rozum být navždy spojen se svým nejvyšším předmětem, od něhož bude přijímat ne jeho představu, ale jeho přítomnost; žádný obraz, ani podobu, ale vlastní bytnost jeho božské pravdy a velebnosti!

S v ě t l o s l á v y p r o b l a ž e n é p a t ř e n í

20. T, kn. 3, hl. 14

Stvořený rozum bude vidět Boží bytnost bez jakéhokoli prostřednictví podoby nebo představy; ale nebude ji vidět bez jakéhosi vynikajícího světla, které jej uzpůsobí, pozvedne a posílí, aby mu umožnilo vysoké patření tak vznešeného a skvoucího předmětu.

Blažená duše bude ponořena a pohlcena v oceánu Boží bytnosti a Bůh rozlije v jejím rozumu posvátné světlo slávy, jež ji ozáří jako den [srv. Zj 22, 5] v této propasti nepřístupného světla [1 Tm 6, 16], abychom v jasnosti slávy viděli jas božství.

21. T, kn. 3, hl. 15

Světlo slávy určí míru patření a nazírání blažených; a podle toho, jak budeme mít více nebo méně této svaté záře, uvidíme také více nebo méně jasně, a tedy s větším nebo menším štěstím, nejsvětější božství, které v různém stupni patření nás učí různě oslavené.

Na cestě k věčnosti

22. L 638

Myslete často na to, že kráčíme mezi rájem a peklem, že náš poslední krok nás uvede do našeho věčného příbytku a že nevíme, který náš krok bude poslední.

Abychom učinili dobře poslední krok, musíme hledět činit dobře všechny ostatní.

Ó svatá a nekončící věčnosti, šťastný, kdo tě má stále na mysli!

Ano, protože jakou cenu vlastně má tato dětská hříčka, kterou se zaměstnáváme na tomto světě po nevím kolik dní?

Neznamená vůbec nic, jestliže ji nepovažujeme za přípravu na věčnost. Proto musíme dobře nakládat s časem, který je nám zde dán, a se vším, čím se zaměstnáváme, a zaměřit to k dosažení trvalého dobra.

23. L 2008

Nepřisuzujme velký význam tomuto světu a ceň-

me si ho pouze, nakolik nám slouží jako most, po němž přecházíme do jiného, lepšího světa.

24. L 2008

Dopouštíme se chyby, když vkládáme naši naději v něco, co je mimo Něho, a když doufáme v nějaké dobro mimo věčnost, k níž nás Bůh určil.

25. L 1976

Žijme pouze pro ten život, který jediný zasluhuje to jméno a v porovnání k němu život velikánů tohoto světa je naprosto ubohá smrt.

26. L 1665

Malý pokrok v lásce k Bohu zasluhuje velké pozornosti, protože zvětší naši slávu po celou věčnost.

27. L 1559

Upírejte svůj zrak k svaté věčnosti, k níž kráčíme během let, jež ubíhají a nesou nás jakoby od jedné stanice k druhé, až k té poslední.

V těchto okamžicích našeho života se tedy skrývá jako v jádru zárodek věčnosti; v malých obětech zbožnosti, jež máme konat, se skrývá cena nesmírné slávy [srv. Ř 8, 18; 2 K 4, 17].

28. L 1323

Ó, jak jsou šťastni ti, kteří žijí ve stálém přesvědčení, že mohou zemřít, a tak jsou stále připraveni na smrt, aby mohli věčně žít v tom životě, kterému už nehrozí smrt.

B á t s e s m r t i ?

29. L 1989

Kdo má upřímnou touhu sloužit našemu Pánu a vyhýbá se hříchu, nesmí se naprosto trápit myšlenkou na smrt a na Boží soud [srv. 1 J 4, 18].

30. L 506

Nejlepší prostředek proti strachu ze smrti je myšlenka na toho, jenž je náš život.

Naše jistota je v důvěrném odevzdání do Božích rukou

31. L 2085

Největší jistota, kterou můžeme mít v tomto životě, spočívá v prostém a neodvolatelném odevzdání celé naší bytosti do Božích rukou a v naprosto pevném rozhodnutí nechtít nikdy přivolit z žádného důvodu k nijakému hříchu, ani velkému, ani malému.

Bez lítosti a obrácení se nelze spasit

32. F, č. 2, hl. 19

Je zneužití svátosti zpovídat se z těžkého nebo lehkého hříchu bez rozhodné vůle polepšit se.

33. R 18

Je takřka všeobecné pravidlo, že když upadáme často do téže chyby, je to známkou, že nemáme dobrou vůli se polepšit.

Poznámka o zpytování svědomí

34. F, č. 3, hl. 9

Zpytování svědomí se nesmí dít pod vlivem vášně, nýbrž ve světle rozumu [tj. litovat, kát se klidně, bez hněvu na sebe, což by bylo znamením pýchy].

35. L 171

Mějte se na pozoru, prosím vás; hrdost a samolibost je prohnaná, umí se maskovat a vetřít se všude a být přesvědčena, že to není ona.

Vlastnosti lítosti

36. L 506

Musíme nenávidět své nedostatky, ale nenávisť klidnou a pokojnou, ne opovržlivým a bouřlivým odporem; a mimo to musíme se trpělivě smířit s tím, že je máme, a vytěžit z nich plod svatého pokoření nás samých.

37. F. č. 3, hl. 9

Pozvedni své srdce, když upadne, a to zcela jemně, a hodně se pokoř před Bohem, protože poznáváš svou ubohost. Odsud všemi svými silami urážku, které se dostalo od tebe Bohu, a s velkou odvahou a důvěrou v jeho milosrdenství dej se znovu na cestu ctnosti.

Lehký hřích

38. L 1950

Musíme být na pozoru, abychom nedovolili našemu zájmu nebo sebelásce používat naší rozvážnosti proti vůli Ženicha.

39. L 171

I když je malé, zlo snadno roste, když se hladí a živí.

40. F, č. 1, hl. 22

Lehký hřích, jakkoli malý, se nelíbí Bohu. Jestliže se mu nelíbí, vůle a náklonnost k lehkému hříchu není nic jiného než rozhodnutí chtít se nelíbit Boží velebnosti. Jak je možné, že duše nakloněná k dobru chce nejen působit nelibost Bohu, ale mít v tom zálibu?

41. F, č. 1, hl. 22

Co to znamená, že ušlechtilé duši se líbí znelibovat se svému Bohu, že přilne k tomu, aby mu byla nemilá, a že má vůli chtít to, co se mu protiví?

42. R 8

Poklesek, jakkoli malý, když se ho dopustíme z nezřízené náklonnosti, odporuje dokonalosti víc než sto poklesků, jichž se dopustíme z překvapení a bez náklonnosti.

43. R 8

Nelze naprosto dosáhnout dokonalosti, dokud je v nás záliba v nějaké, jakkoli malé nedokonalosti.

Spása pochází od Boha.

Aby se dosáhlo odpuštění, je nutno litovat a důvěřovat v Boží milosrdenství.

44. L 511

I když jsi byl jakkoli ubohý a zbabělý, pokoř se, opři se o Boží milosrdenství, pros stále Boha o odpuštění a po novém ujištění o své věrnosti hled' dělat pokroky v dobru.

45. L 504

Zdá se mi, že právě když jsme zhřešili, měli bychom se pohroužit hlouběji do upřímné a sladké důvěry v Boží dobrotu a do klidné a vyrovnané nedůvěry vůči sobě samým.

46. R, dodatek E

Je vždy lépe uchovávat naši duši v důvěře v Boha než v bázni, i kdybychom to chtěli učinit proto, abychom se pokořili.

Láska nás dostatečně pokořuje.

47. L 303

Naše viny jsou ostny, dokud zůstanou v duši, ale mění se v růže a vůně, když z ní vyjdou dobrovolným vyznáním.

Nedokonalosti a cvičení se v pokoře

48. L 2096

Náš Pán si tolik váží pokory, že bez obtíží dovoluje, abychom upadli do hříchu, a tak z pádu vytěžil svatou pokoru.

49. L 1210

Jestli vás Bůh nezbavuje velmi rychle nedokonalostí, činí to proto, aby vás z nich vyprostil užitečnějším způsobem a nechal vás cvičit se déle v pokoře, a tak vás utvrdil lépe v této milé ctnosti.

50. 194

Abychom dospěli k dokonalosti, musíme snášet naši nedokonalost; říkám „snášet“, ne milovat nebo laskat.

Pokora se živí touto trpělivostí.

51. L 331

Musíte nenávidět nedokonalosti, nakolik jsou nedokonalosti, ale milovat je, nakolik vám umožňují dotýkat se přímo vaší nicoty a jsou materiálem k cvičení a zdokonalování v ctnosti a k poznání Božího milosrdenství.

52. L 1130

Nehleďte na množství nedokonalostí než pouze proto, abyste se utvrdila ve svaté bázní urazit Boha, ale nikdy ne proto, abyste se znepokojovala a malomyslněla.

53. L 465

Živte vaši milou duši duchem srdečné důvěry v Boha a úměrně k tomu, jak poznáváte, že jste plna nedokonalostí a ubohostí, naučte se doufat se stále větší odvahou.

Pokušení, jemuž se nesvolí, neposkvrňuje duši

54. L 296

Budte zcela bezpečná, že všechna pekelná pokušení nemohou poskvrnit ducha, který je nemiluje, a proto je nechte bezstarostně přejít.

55. L 639

Můj Bože!, není možné, aby nám něco uškodilo, dokud jsme pevně rozhodnutí náležet úplně Bohu [srv. Ř 8, 38—39.].

Pokušení a pokrok v ctnostech

56. L 260

Tato tak dotěrná pokušení pocházejí od zloby ďábla; ale nelibost a utrpení, které při nich zakoušíme, pocházejí od milosrdenství Pána Boha, který umí proti vůli svého nepřítele vytěžit z jeho zloby svatý zármutek, jímž očišťuje zlato, které míní vložit do svých pokladů.

57. L 1122

Je zapotřebí obrnit se odvážnou pokorou a zahnat všechna pokušení malomyslností svatou důvěrou vůči Bohu.

Křesťanská svatost

„Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul,

ale měl věčný život“. [J 3, 16]. Svatost spočívá podstatně ve věčném životě, který nám sděluje Otec tím, že nám dal svého Syna a Ducha svatého. Tento věčný život je tajemná a skutečná účast na samém Božím životě [srv. 2 Pt 1, 4].

Tato účast je zcela svobodný Boží dar. Člověk si jej nemůže zasloužit. Může jej pouze přijmout, jestliže mu neodporuje a pokud, má-li užívání rozumu, přivolí svobodně působení milosti a stále podpírán milostí odpoví láskou lásce, kterou má Bůh vůči němu.

Když člověk odpoví láskou Boží lásce, roste stále více v důvěrném vztahu k Bohu, který ho přitahuje k sobě a posvěcuje stále silněji.

Dobré skutky člověka slouží růstu ve svatosti pouze tehdy, když jsou oživeny milostí víry a nadpřirozené lásky.

Hlavním úkolem člověka je přijmout milost a s pomocí milosti dožadovat se od Boha růstu milosti a nechat se jí vést ve všech činnostech, vnitřních i vnějších, a tak uskutečnit plány Boha-Lásky [srv. Ř 8, 14; Ef 2, 10; 1 J 4, 8—16].

Jediný a nezbytný prostředník [srv. 1 Tm 2, 5; J 14, 6] svatosti je Ježíš, pravý Bůh a pravý člověk.

Jedině tím, že se spojíme s Ježíšem (skrze jeho svaté lidství, obětované na kříži a povýšené ve slávě), podílíme se na Božím životě ve společenství lásky s třemi božskými osobami Nejsvětější Trojice — Otcem, Synem a Duchem svatým.

58. L 1496

Není to pro nás veliké stěží, má milá matko, že můžeme vštípit naše srdce do srdce Spasitele, jež je vštípeno do božství?

Tímto způsobem ta nekonečně svrchovaná byt-
nost je kořenem stromu, jehož jsme my větvemi
a naše láska plodem.

59. F, č. 2, hl. 14

Tajemství utrpení, smrti a zmrtvýchvstání na-
šeho Vykupitele jsou zpřítomněna a podstatně ob-
novena v eucharistické oběti.

60. F, č. 2, hl. 14

Přesvatá, posvátná a svrchovaná oběť a svátost
mše svaté je středem křesťanského náboženství,
srdcem nábožnosti, duší zbožnosti, nevýslovné ta-
jemství, jež obsahuje propast Boží lásky a jímž se
Bůh skutečně spojuje s námi a uděluje nám velko-
dušně své milosti a dary.

61. F, č. 2, hl. 14

Modlitba konaná ve spojení s touto božskou
Obětí má nevýslovnou sílu, takže díky jí duše oplývá
nebeskými milostmi.

62. F, č. 2, hl. 14

Sbory vítězné a bojující církve se spojují a sjed-
nocují s naším Pánem v tomto božském konu (eu-
charistické oběti), aby s ním, v něm a skrze něho
uchvátily srdce Boha Otce a přivlastnily si zcela je-
ho milosrdenství.

P o m á h a j í c í m i l o s t v k ř e s ť a n s k é s v a - t o s t i

63. T, kn. 2, hl. 12

Milost je tak jemná a uchvacuje tak něžně naše
srdce, aby je přitáhla, že vůbec nenarušuje svobo-
du naší vůle.

64. T, kn. 4, hl. 6

My můžeme zabránit účinkům vnuknutí (Boží milosti), ale nemůžeme mu je dát, protože ono čerpá sílu a působivost z Boží dobroty a ne z lidské vůle.

65. R 7

Všecko naše dobro závisí na Boží milosti, do níž musíme vložit celou naši důvěru.

66. L 2091

Ach, vím, co Bůh chce, abych konal, ale nedokážu to [svr. Ř 7, 18]. On, který to umí činit, ať to tedy udělá ve mně a skrze mne, ale zcela sám, protože já cítím, že k tomu nemohu přispět jinak než drobtlem dobré vůle, kterou cítím na dně svého ubohého srdce.

67. L 2057

Abychom získali svatou pohotovost k dobru, je nutno prosit o ni Boha a nenechat uplynout žádný den bez toho, že bychom vykonali nějaký skutek s tímto úmyslem.

68. R 7

Je potřeba, abychom se věnovali pečlivě své práci, ale klidně a pokojně, aniž bychom vkládali svou důvěru v ni, nýbrž v Boha a v jeho milost.

V ě r n o s t   v   m a l i č k o s t e c h

69. L 1826

V boží službě není nic malého.

70. L 1778

Je nutno snažit se být věrni v malých příležitostech, aby se zasloužila milost věrnosti ve velkých věcech [srv. Mt 25, 21. 23].

V čem spočívá láska k Bohu

71. L 2095

Pravá svatost spočívá v lásce k Bohu a ne v marnosti pomyslných vytržení, která živí sebelásku a ničí poslušnost a pokoru.

Chtít mít vytržení je zlořád. Místo toho se cvičme v pravé vlídnosti a podřízenosti [srv. Ef 5, 21], v sebezáporu [srv. Mt 16, 24], v opravdové dobrotě srdce, v oblibě být pokořováni a v povolnosti vyhovět přáním druhých; to je ta pravá a nejpříjemnější extáze Božích služebníků (Pozn.: ex-stasis = být mimo, vně sebe).

72. L 2055

Láska k Bohu nespočívá ve velkých potěšeních a pocitech; milovat Boha znamená mít jako nejvyšší předsevzetí a touhu uspokojit Boha ve všem, snažit se, nakolik je nám to možné, neurazit ho v ničem a modlit se, aby rostla stále více sláva jeho Syna.

73. L 1406

Láska k Bohu nespočívá v útěchách, ani v něze, jinak by náš Pán nebyl miloval Otce, když byl smutný až k smrti, ani když volal: „Otče můj, Otče můj, proč jsi mě opustil?“ [srv. Mt 26, 38; 27, 46]. A přesto právě tehdy činil největší úkon lásky, jaký si lze představit.

74. L 2097

Poklad čistých duší není v tom mít dobra a přízeň Boží, ale v tom, že uspokojí Boha, nakolik chtějí ne více a ne méně než to, co chce on.

75. L 2081

Duše dělá pokroky ne když myslí mnoho na Boha, ale když ho miluje celým srdcem; a taková láska

se získává pevným rozhodnutím pracovat a trpět mnoho pro Boha.

76. T, kn. 8, hl. 5

Láska k Bohu nás přizpůsobuje Boží vůli a vede nás ke svědomitému zachování jeho přikázání, protože vyjadřují naprosté přání jeho velebnosti, jíž se chceme líbit; a tak toto zalíbení předchází svým sladkým a milým násilím závazek poslušnosti, který nám ukládá zákon, a mění tuto nutnost v ctnost lásky a každou obtíž v potěchu.

77. T, kn. 12, hl. 6

V malých věcech se láska vykonává nejen častěji, ale obyčejně pokorněji, a tedy s větším užitkem a svatostí.

78. R, dodatek F

Zalibujeme se Bohu ne množstvím (a velikostí) našich skutků, ale láskou, s níž je konáme.

79. T, kn. 10, hl. 3

Hodnota naší lásky k Bohu závisí na vznešenosti pohnutky, pro niž a podle níž ho milujeme.

80. T, kn. 8, hl. 8

Dostatek v božských věcech spočívá pouze v nenasytné a stále větší touze po svatosti.

Proč milovat Boha?

81. T, kn. 10, hl. 11

Proč milujeme Boha, Teotime? Příčina, proč milujeme Boha, říká sv. Bernard, je sám Bůh; my milujeme Boha, protože je nekonečná dobrota.

82. T, kn. 10, hl. 3

Milujeme Boha, protože je Bůh.

83. T, kn. 10, hl. 6

Protože Bůh je jediný Pán (Dt 6, 4) a jeho dobrota převyšuje nekonečně každou dobrotu, je zapotřebí milovat ho vysokou, vynikající a mocnou láskou, která přesahuje jakékoli porovnání.

84. R 4

Slavný sv. Bernard říká, že „míra lásky k Bohu je milovat ho bez míry“, a že v naší lásce nesmí existovat žádná hranice, ba naopak, že je třeba nechat, aby se její větve roztáhly tak daleko, jak jí to bude možné.

To, co se říká o lásce k Bohu, má se chápat i ohledně lásky k bližnímu, jen když však láska k Bohu bude vždy nad ní a bude mít první místo.

85. T, kn. 10, hl. 1

Ó pravý Bože! Kéž bychom to dokázali pochopit, můj milý Teotime, jak musíme být zavázáni tomuto svrchovanému Dobru, jež nejenom dovoluje, ale přikazuje nám je milovat.

86. L 764

Jaké je to pro nás štěstí být otroky tohoto velkého Boha, který se stává otrokem pro nás! [srv. Tt 2, 13; F (p) 2, 7].

87. T, kn. 7, hl. 1

Ó sladký Ježíši, přitahuj mě stále víc do svého Srdce, aby mě tvá láska pohltila a já byl zcela ponořen do její sladkosti.

88. L 2074

Ach, přísámbůh! Co není Bůh, není pro mne nic. Můj Bůh je pro mne všechno ve všem [srv. 1 K 15, 28].

89. T, kn. 10, hl. 13

Naše láska není užitečná Bohu, ale je velmi prospěšná pro nás, a jestliže se mu líbí, je to jen proto, že je k našemu dobru.

Milovat Boha. Náležet Bohu

90. L 840

Náležme Bohu! On je naše všecko.

91. L 395

Patřme Bohu navždy, bez konce, bez mezí a bez výhrad!

92. L 391

Příslušme Bohu a jemu jedinému, protože mimo něho a bez něho nechceme nic, ani nás samy, kteří mimo něho a bez něho jsme opravdové nicoty.

93. L 1553

Buďte zcela Boží a nebuďte nikoho jiného než jeho, s touhou líbit se pouze jemu a jeho tvorům v něm, podle něho a pro něho [srv. Ga 1, 10; Ko 1, 10; 1 Te 4, 1; Ř 15, 1—3].

94. L 1553

Kdo náleží pouze Bohu, nezarmucuje se nikdy jindy, než když urazil Boha; tu se jeho zármutek mění v hlubokou, ale klidnou a vyrovnanou pokoru a podřízenost, z níž se duše opět povznese k Boží dobrotě sladkou a dokonalou důvěrou, bez hořkosti a beze vzdoru [srv. 2 K 7, 10].

Kdo patří pouze Bohu, hledá jenom jeho; a jelikož se Bůh nalézá v soužení neméně než v příznivých podmínkách, žije ten, kdo ho hledá, v pokoji i uprostřed protivenství [srv. Sk 14, 22].

Kdo náleží pouze Bohu, myslí na něho často ve všech životních okolnostech.

Hledat a chtít jedině Boha

95. L 1893

Kdy konečně budeme hledat jedině toho, který nás hledá všude, aby měl naše srdce a zahrnul je svými milostmi?

96. L 2086

Nutno mít starost pouze o Boha a jeho nejsvětější vůli a nemíchat do toho jiné věci.

97. L 1905

Kdy dojdeme k tomu, že budeme hledat jedině Boha? [srv. Mt 6, 33].

Ó, jak budeme šťastni, až dosáhneme tohoto bodu! Tehdy budeme mít všude, co hledáme, a budeme hledat všude, co máme.

98. L 2067

Je zapotřebí postavit se často do svaté lhostejnosti a říci: nechci tu či onu ctnost, ale jen lásku mého Boha, touhu po jeho lásce a aby se ve mně splnila jeho svatá vůle.

99. T, kn. 8, hl. 1

Spravedlivý je spravedlivým pouze, protože svatě miluje, a má-li lásku, nepotřebuje být donucován přísností zákona [srv. Ez 36, 26; Jr 31, 33; Ř 5, 5; 8, 15].

100. T, kn. 8, hl. 1

Láska je nejúčinnější učitelka a povzbuzovatelka, jež přiměje srdce, v němž je přítomna, aby bylo poslušno vůle a úmyslů Miláčka [srv. 2 K 5, 14].

Láska je souhrn celého bohosloví [srv. Ř 13, 8—10].

101. L 398

Bojme se jedině Boha, ale bázní plnou lásky [srv. Mt 10, 28; 1 J 4, 18].

Milovat Ježíše

102. L 1406

Jestliže se zahledíte do jeho srdce (Srdce Ježíšova), nebude možno, aby se vám nelíbilo, protože je to srdce nesmírně sladké, mírné, shovívavé a zamilované do ubohých tvorů, kteří uznávají svou bídu, milosrdné vůči ubohým a dobré vůči kajícím [srv. Mt 11, 29; J 31, 3; L 23, 42—43].

A kdo by nemiloval to srdce královské, otcovsky mateřské vůči nám? [srv. Ž 26/27, 10; Oz 11, 8; Iz 49, 15].

103. L 320

Nic, nic na světě není hodno naší lásky, jež musí být věnována zcela tomuto Spasiteli, který nám dal celou svou lásku [srv. J 15, 9. 12—14].

104. R, dodatek F

Ctnosti Boha, nakolik je Bůh, jsou tak znamenité, že, aby vyšel vstříc naší slabosti, chtěl se stát člověkem, aby nám dal příklad toho, co máme konat, abychom ho mohli napodobovat [srv. Ef 5, 1—2].

105. L 764

Ježíš, sladký Ježíš, jediné srdce našeho srdce; nám požehnej svou svatou láskou!

Milovat Boha znamená konat jeho vůli

Láska nespočívá v citu a slovech, nýbrž ve vůli a konání toho, co chce Pán, jediné pro něho, abychom se mu líbili.

Žádné duši není zabráněno dospět ke svatosti a spáse. Je však nutno říkat Pánu „ano“; přisvědčovat mu skutečně, rozhodně, houževnatě, silně a vytrvale; říci mu „ano“ úplným darem vlastní vůle, aby on mohl volně jednat a očišťovat nás a zbožňovat. Svatost pochází výlučně od Boha, avšak musí být přijata a přivlastněna svobodnou vůlí člověka.

Bůh svou milostí, kterou dává rád těm, jež o ni prosí pokornou a vytrvalou modlitbou, uschopňuje postupně lidskou vůli, aby chtěla to, co on chce, ale nestaví se na její místo, protože vůle musí jednat svobodně a zodpovědně, ani nezabráňuje, aby nenarážela na potíže a necítila utrpení.

Kdo se necvičí s Boží pomocí v tom, aby měl silnou vůli a aby přijímal utrpení, nedospěje, nemůže dospět k svatosti a vystavuje se velkému nebezpečí věčné záhuby.

106. T, kn. 8, hl. 6

Láska zalíbení nás zavazuje líbit se Miláčkovi.

107. L 267

Je velmi důležité snažit se poznat, co Bůh chce, a potom hledět to činit s radostí. Ale to nestačí. Je nutno milovat tuto Boží vůli a povinnost, k níž nás zavazuje, i kdyby spočívala ve vykonávání nejnižších úkolů po celý život.

108. L 353

Nesmíme posuzovat věci podle naší chuti, ale podle Božího zalíbení.

109. L 239

Nemůžeme vybírat my sami své povinnosti; musíme hledět na to, co chce Bůh. A jestli Bůh chce, abych mu sloužil určitým způsobem, nesmím mu chtít sloužit jinak.

110. L 239

Všecko, co děláme, nabývá své ceny z naší shody s Boží vůlí.

111.: L 1895

Duše dobré vůle jsou ty, v nichž Bůh plní svou vůli; a on plní svou vůli v těch duších, které právě díky své dobré vůli doufají v něho.

112. L 1905

Kdo miluje jediné Boha, slouží mu radostně a takřka lhostejně v jakékoli hodnosti.

113. L 1820

Co záleží na tom duši opravdu milující, jestli slouží nebeskému Ženichu tak či onak? Kdo hledá jediné uspokojení svého Miláčka, je spokojen se vším tím, co uspokojuje jeho.

114. L 279

Nemyslete vůbec na ráz věcí, které konáte, ale myslte pouze na jejich důstojnost, jakkoliv jsou ubohé, že jsou chtěny Boží vůlí, zařízené jeho Prozřetelností a uspořádané jeho Moudrostí.

Zkrátka, když se něco líbí Bohu a víme, že je tomu tak, komu by se to nemělo líbit?

115. L 231

Pane, chceš, abych ti sloužil na posledním místě v tvém domě? V tom případě se cítím ještě příliš

šťastný; nezáleží mi na tom vědět, v čem ti mám sloužit, jen když ti budu moci sloužit.

116. F, č. 3, hl. 2

Tento Král slávy, Filoteo, neodměňuje své služebníky podle hodnosti úřadů, jež vykonávají, ale na základě lásky a pokory, s níž je vykonávají.

117. L 2048

Nemějte touhu po ničem jiném, než po tom, co chce Bůh.

118. L 240

Čiňte mnoho pro Boha a nedělejte nic bez lásky.

119. L 1208

Udržujte svou vůli tak jednoduše spojenou s vůlí Boží ve všem, co se mu zalíbí učinit s vámi, ve vás, pro vás a skrze vás ve všech věcech, jež jsou mimo vás, aby mezi ní a vámi nebylo nikdy nic jiného.

120. L 1208

To, co máte dělat, nedělejte proto, že se to líbí vám, ale jediné, protože to je Boží vůle.

121. T, kn. 9, hl. 4

Svatá lhostejnost neklade svou lásku do věcí, které Bůh chce, nýbrž do Boží vůle, která je chce.

122. T, kn. 9, hl. 1

Ó Bože, svou vůlí učiň skrze nás, pro nás, v nás a s námi vše, co se jí bude líbit.

123. T, kn. 8, hl. 7

Duše milující Boha je tak přetvořena do Boží vůle, že zasluhuje být nazývána spíše „Boží vůlí“, než poslušná nebo poddaná Boží vůli.

Zbožnost — láska

124. F, č. 4, hl. 13

Pravá a solidní zbožnost spočívá ve stálé, rozhodné, ochotné a činné vůli vykonat vše to, o čem se ví, že je to milé Bohu.

125. F, č. 1, hl. 1

Když láska k Bohu dospěla k takovému stupni dokonalosti, že nás vede nejen k tomu, abychom konali dobro, ale abychom je vykonávali svědomitě, často a ochotně, tehdy se nazývá zbožností.

126. L 239

Ke zbožnosti nestačí chtít plnit Boží vůli, ale je nutno ji plnit radostně.

Láska a pravý úmysl

Bůh chce v dobru, jež konáme, naše srdce, naši lásku, upřímnou snahu se mu líbit. Jinak věci a skutky, jež nazýváme dobré, nejsou opravdu dobré.

127. T, kn. 11, hl. 10

Ctnost není pravá, jestliže jí chybí pravý úmysl.

128. R 12

Duše má opravdu ctnost jednoduchosti, když ve všem, co koná, nemá jiný úmysl než líbit se Bohu.

Jak hodnotit lásku k Bohu a prostředky, jež k ní vedou

Pouze Bůh je absolutní, tj. svrchovaně nezávislý, na ničem nezávisící. Prostředky, které k němu vedou, nejsou absolutní. Proto k nim nesmíme přilnout jako k Bohu, ale pouze v té míře, v níž k Bohu vedou.

129. L 1294

Nesmíme připoutat naši vůli k prostředku, jímž sloužíme Bohu, ale k jeho službě a jeho vůli.

130. 2056

Nutno přilnout k cíli, jímž je Bůh, a k jeho vůli, a ne k prostředkům, které musíme milovat velmi, ale ne až do té míry, že bychom ztratili pokoj, jestli je Bůh odnímá [srv. Jb 1, 21].

Dát přednost vlastnímu povolání a stavu před jakýmkoliv jiným

131. L 393

Nemějte touhu po tom nebýt tím, čím jste, ale chtějte být co nejlépe tím, čím jste.

132. L 328

Pro ty, jež jsou plni dobré vůle, největší zlo je vždy v tom chtít být tím, čím nemohou být, a nechtít být tím, čím nemohou nebýt.

133. L 1298

Každý musí zůstat na lodi, v níž se nachází, aby se přeplavil z tohoto života do budoucího, a zůstat v ní s láskou a klidem.

Ačkoliv jsme někdy nebyli postaveni tam, kde jsme, rukou Boží, ale rukou lidskou, když už jsme na tom místě, Bůh chce, abychom na něm zůstali, a proto tam máme zůstat klidně a rádi.

Panenství a láska

134. L 447

Uvažte, jak je vznešená tato ctnost, jež uchovává naše duše bílé jako lilie a čisté jako slunce, jež činí posvátná naše těla a dává nám možnost náležit

jeho božské Velebnosti zcela, srdcem, tělem, duchem a city [srv. 1 K 6, 15. 19].

Není to snad důvod k velké radosti moci říci našemu Pánu: Mé srdce a mé tělo volají radostí z vaší Dobroty [srv. Ž 83/84, 3], pro jejíž lásku opouštím každou jinou lásku a pro jejíž potěšení se vzdávám všech jiných potěšení?

Jaké to štěstí, že toto tělo bylo zbaveno světských požitků, aby mohlo dát srdce plněji Bohu [srv. 1 K 7, 32—34].

135. T, kn. 3, hl. 8

Křesťan má milovat své tělo jako živý obraz těla vtěleného Spasitele, jako ratolest téhož kmene, a tedy náležející mu příbuzenským a pokrevním svazkem.

Věrnost v plnění vlastních povinností a odevzdanost do Boží vůle

136. F, č. 3, hl. 10

Ve všem, co konáš, spolehni se zcela na Boží prozřetelnost, protože pouze s její pomocí se mohou zdařit všechny tvé úmysly. Přesto pracuj klidně, abys s ní spolupracovala, a věř, že když budeš plně důvěřovat v Boha, výsledek bude vždy nejužitečnější pro tebe, ať už se ti bude zdát podle tvého názoru dobrý nebo špatný [srv. Ř 8, 28].

137. T, kn. 9, hl. 6

Nesmíme zanedbat nic z toho, co je potřeba učinit, aby se zdařilo to, co chce Bůh skrze nás podniknout; ale s podmínkou, že bude-li výsledek opačný, přijmeme jej klidně a vyrovnaně. Jsme totiž zavázáni být velmi pečliví v tom, co se týká Boží slávy

a je naší povinností, ale nejsme povinni zaručit výsledek, ani nejsme za něj zodpovědní, protože to není v naší moci.

Směrnice pro ctnostný život

138. L 1951

Lidská opatrnost je nepřítelkyně dobroty Ukřižovaného.

139. F, č. 3, hl. 1

I když všichni mají mít všechny ctnosti, nemusí je vykonávat stejně, ale každý se má snažit o ty, jež jsou potřebné k způsobu života, k němuž je povolán.

140. F, č. 3, hl. 1

Vyber si tedy, Filoteo, ty nejlepší ctnosti — ne ty, jež jsou nejvíce ceněny, ctnosti nejvýtečnější — a ne ty nejnápadnější, ctnosti nejceněnější — a ne ty nejhonosnější.

141. L 498

Předte vlákno malých ctností a ponižte se v úkonech lásky.

Kdo učí opaku, klame a nechává se oklamat.

142. L 498

Nemáme dychtit po vysokých a nejvyšších ctnostech, ale máme vykonávat nízké ctnosti, bez nichž ty veliké jsou často nepravé a klamné [srv. Ř 12, 16].

143. L 1386

Musíme být velmi stálí ve vykonávání našich dvou milých ctností: laskavosti vůči bližnímu a přemilé pokory vůči Bohu.

144. L 835

Vždycky, když zpozorujete, že je vaše srdce vzdáleno přívětivosti, spokojte se tím, že je uchopíte jemně konečky prstů, abyste je znovu uvedli na jeho místo, a neperte se s ním pěstmi, jak se říká, ani příliš drsně.

Je nutno, abychom byli ochotni sloužit srdci v jeho nemocech a také mu prokázali nějakou laskavost, a musíme upoutat naše náklonnosti zlatými okovy, to jest okovy lásky, abychom je přiměli přijmout ve všem Boží vůli.

145. L 911

Musíme stále nedůvěřovat sami sobě, kráčet ve svaté bázni, vzývat neustále nebeskou pomoc a žít v pokorné oddanosti.

146. L 231

Je nutno mít srdce schopné trpělivě vyčkávat; velké věci se uskutečňují pouze velkou trpělivostí a dlouhou dobou.

Důvěřovat v Boha

Pán Bůh nás miluje nekonečně. Je věrný v lásce. Neustále. Proto nesmíme nikdy pochybovat o jeho lásce a musíme mít stále plnou důvěru v něho.

Mít důvěru v Boha znamená věřit v jeho lásku, spoléhat na jeho lásku a nechat se ovinout, proniknout a přetvořit jeho láskou [srv. 1 / 3, 20; 4, 16].

Naše spása je jenom v Bohu. Naše radost je v Bohu.

147. R 2

Důvěra v Boha je život duše; když jí odejmete, usmrtíte ji.

148. R 2

Nedůvěra vůči nám samým se rodí z poznání našich nedokonalostí. Je velmi dobré nedůvěřovat sobě, ale k čemu by nám to bylo, kdybychom nevložili celou svou důvěru v Boha a nesvěřili se jeho milosrdenství?

149. R 2

Trůn Božího milosrdenství je naše ubohost.

150. R 2

Duše, která zná svou ubohost, nejenom může mít velikou důvěru v Boha, nýbrž nemůže mít pravou důvěru, jestliže nezná svou ubohost; neboť toto poznání a vyznání naší ubohosti nás uvádí před Boha.

151. R 2

Čím víc se poznáváme ubozí, tím větší příležitost máme k důvěře v Boha, zatím co nemáme žádný důvod k důvěře v nás samotné.

151/A. L 1907

Vidím tě, nejvyšší Dobro, jako nekonečnou Bytost, a vidím sebe jako nic před tebou; a přesto, že jsi tak veliký a já tak malý, přece zůstávám stále s tebou s plnou důvěrou.

Moje nicota doufá v tvou nekonečnou sladkost s tím větší jistotou právě proto, že jsi nekonečný.

152. R 2

A i když v sobě necítíte takovou důvěru, nesmíte proto opomenout ji vzbuzovat a říkat našemu Pánu: Ačkoliv, Pane, nemám v sobě žádný pocit důvěry v tebe, vím přesto, že jsi můj Bůh, že jsem celý tvůj a doufám pouze v tvou dobrotu; proto se odevzdá-

vám zcela do tvých rukou (Vysvětlivka překladatele: ctnosti nespočívají v pocitech, nýbrž ve vůli).

Boží řízení těch, kteří důvěřují v Boha

Bůh nás řídí tak, že v nás uskutečňuje své plány lásky a dává se nám v takové míře, v jaké my se odpoutáváme od stvořených věcí a nedůvěřujeme v sebe samy, dáváme se jemu a skládáme v něho a pouze v něho a v jeho všemohoucí lásku celou svou důvěru.

Prostřednictvím důvěry moc Boží lásky je naše.

153. L 2056

Boží Prozřetelnost vůči nám je úměrná naší důvěře v ni.

154. L 1990

Nic nemůže škodit těm, kteří jsou rozhodnuti milovat Boha nade všecko a ve všem [srv. Ř 8, 1. 28. 38—39].

155. L 1890

Mějte velkou odvahu, má milá dcero; Bůh je naše všechno a drží v rukou otěže, jimiž nás řídí v labyrintech a uprostřed potíží, které nám působí lidská moudrost během tohoto smrtelného života; všechno slouží k dobru těch, kteří ho milují [srv. Ř 8, 28].

156. L 194

Mějme pevné a povšechné předsevzetí sloužit Bohu celým srdcem a po celý život, a potom se netrapme pro zítřek [srv. Mt 6, 25. 31. 33—34].

Mysleme pouze na to, jak vykonat dobro dnes.

Až přijde zítřek, bude se jmenovat dnešek i on, a pak na to budeme myslet [srv. Mt 6, 34].

Co se toho týká, je nutno mít velikou důvěru a velikou odevzdanost do Boží prozřetelnosti.

Modlitba a Boží řízení

157. F, č. 2, hl. 17

Pamatujte si, že náš Pán naslouchá slovům, která mu říkáme v našich modlitbách podle toho, jak my nasloucháme jeho slovům, jež nám on říká v kázání [srv. 1 Sam 3, 19; L 2, 19; J 9, 31; J 5, 14].

158. L 1517

Bůh je natolik velkodušný a dobrý, že, jakmile my se pokoříme a podrobíme jeho vůli, on se přizpůsobuje vůli naší.

159. L 1842

Bůh skryl v tajemství své prozřetelnosti čas, kdy nás chce vyslyšet, a způsob, jímž nás vyslyší; a možná, že vás vyslyší vynikajícím způsobem, ne podle vašich, ale podle svých úradků [srv. Ř 8, 26—27; Ef 3, 20].

Jakou důvěru máme mít v Boha, co se týká hmotných statků

160. L 171 (List řeholnicím)

Bůh chce, aby každý měl v něho důvěru podle svého vlastního povolání.

Od laika a od osoby, která žije ve světě, nepožaduje, aby se odevzdal do jeho prozřetelnosti, jak to máme činit my, církevní osoby. Nám je zakázáno hromadit bohatství a obchodovat; což není zapově-

zeno lidem, žijícím ve světě; a světští kněží nejsou zavázáni mít v tutěž Prozřetelnost důvěru, kterou v ní musí mít řeholníci. Ti se musí odevzdat Prozřetelnosti do takové míry, že se nesmí pokoušet zajišťit si živobytí svými soukromými prostředky.

Každý musí svěřit starost o sebe Bohu, který živí všecky bez rozdílu; ale ne všichni to mají dělat ve stejné míře.

Někteří mu ji svěřují skrze práci a píli, které jim Bůh dal a skrze něž je živí; jiní k tomu směřují ryzejším způsobem, bez prostřednictví práce nebo snaživosti.

Váš řeholní stav vás zavazuje odevzdat se do rukou Prozřetelnosti bez pomoci nebo zajištění důchodů nebo soukromých vlastnictví. Sv. Petr, dokud důvěřoval v toho, který ho volal, kráčel jistě, ale když začal nedůvěřovat, začal tonout ve vodě [viz Mt 14, 28—31].

Plňte svou povinnost, každý podle stavu, který si zvolil, a podle svého povolání, a Bůh nás jistě neopustí.

Mějte naprosto pevnou důvěru v Boha a on vás bude živit.

L á s k a z a l í b e n í (amor complacentiae)

Kdo s pomocí milosti proniká ve světle víry do poznání a nazírání Boha, jeho bytí, jeho dokonalostí, jež se všecky ztotožňují s jedinou božskou bytostí jeho bytí (svrchovaně převyšujícího všecky věci, jež přesahuje nekonečně, protože jenom on je Bůh, jediný nutný a věčný), nemůže se necítit puzen k tomu, aby miloval tohoto Boha, nekonečně hodného lásky; láskou se s ním spojuje a má zalíbení v tom

a raduje se z toho, že Bůh je Bůh, nekonečné Světlo, nekonečná Moudrost, nekonečná Dobrota, nekonečná Krása, nekonečná Láska, nekonečná Moc, nekonečná Sláva.

161. T, kn. 1, hl. 7

Láska je ve vlastním slova smyslu zalíbení v milovatelné věci a pohyb či proudění vůle k ní; ovšem zalíbení je pouze začátek lásky, zatímco pohyb a proudění srdce, jež následuje, je pravá podstata lásky.

162. T, kn. 1, hl. 13

Láska zalíbení je úkon vůle, která se jím spojuje a sjednocuje s potěšením, uspokojením a dobrem druhého.

163. T, kn. 5, hl. 1

Zalíbení je velká pohnutka lásky, jako láska je velký podnět k zalíbení.

164. T, kn. 3, hl. 13

Jestliže ten, jehož dobro chceme, už je má a vlastní, tu ho máme rádi pro potěšení a spokojenost, které zakoušíme, protože už má a vlastní to dobro.

165. T, kn. 5, hl. 1

Když schvalujeme dobro, jež vidíme v Bohu, a máme z něho radost, činíme úkon lásky, který se nazývá zalíbení, protože se nám líbí Boží potěšení nekonečně víc než naše vlastní.

166. T, kn. 5, hl. 7

Touha po zvětšení zalíbení odnímá každou jinou zálibu, aby pěstovala silněji tu, k níž ji podněcuje Boží blahovůle.

167. T, kn. 5, hl. 7

Duše, aby mohla ještě více velebit tohoto svrchovaného Miláčka, hledá stále jeho tvář (Ž 26/27, 8), to jest pozoruje se stále bedlivější a vroucnější pozorností všechny podrobnosti jeho krás a dokonalostí a dělá stále pokroky v tomto sladkém hledání pohnutek, které ji mohou neustále podněcovat k rostoucímu zalíbení v nepochopitelné dobrotě, kterou miluje.

168. T, kn. 5, hl. 8

Jak se duše rozněcuje stále více k chvále nepochopitelné sladkosti svého Boha, zvyšuje a rozpíná se její zalíbení v něm, a tak se povzbuzuje stále více k chvále.

169. T, kn. 5, hl. 4

Čím je nám přítel dražší, tím větší radost máme z jeho potěšení a jeho blaho proniká více do naší duše; a jestliže to dobro je výtečné, naše radost je tím větší. A vidíme-li, že se přítel z něho raduje, naše radost dosahuje vrcholu.

170. T, kn. 5, hl. 2

Jak je šťastná duše, která se těší z toho, že ví a poznává, že Bůh je Bůh a že jeho dobrota je nekonečná! Neboť nebeský Ženich vstupuje do ní dveřmi zalíbení a večerí s námi (Zj 3, 20) a my s ním.

S ním se živíme jeho sladkostí dík zalíbení, jež v něm nacházíme, a sytíme své srdce Božími dokonalostmi dík radosti, již nám působí.

171. T, kn. 8, hl. 2

Láska zalíbení přitahuje Boha do našeho srdce; láska blahověle vrhá naše srdce do Boha.

172. T, kn. 5, hl. 2

Duše, která pohlíží na nekonečné poklady božských dokonalostí ve svém Miláčkovi, považuje se za příliš šťastnou a bohatou, že láska skrze zalíbení jí přivlastňuje celé dobro a potěšení tohoto milého Ženicha.

173. T, kn. 5, hl. 1

Skrze zalíbení Bůh je Bohem našeho srdce, protože naše srdce ho objímá a činí ho svým.

Je naším dědictvím, protože tím způsobem se radujeme z dober, jež jsou v Bohu, a těžíme z nich jako z dědictví radost a potěšení všeho druhu. Skrze toto zalíbení pijeme a sytíme se duchovně z dokonalostí božství, protože si je přivlastňujeme a vtahujeme je do našeho srdce [srv. Ž 16, 2. 5—6. 11].

174. T, kn. 8, hl. 1

Svaté zalíbení nás přetváří v Boha, kterého milujeme; a čím je větší, tím dokonalejší je přetvoření.

175. T, kn. 5, hl. 3

(Naše srdce může říci:) Boží dobrota je celá moje, protože já se raduji z její znamenitosti, a já jsem zcela jeho, protože jeho potěchy mě zcela ovládají.

176. T, kn. 5, hl. 3

(Duše volá neustále ve svém svatém mlčení:) Mně stačí, že Bůh je Bůh, že jeho dobrota je nekonečná a jeho dokonalost nesmírná.

177. T, kn. 5, hl. 1

Buď navždy blahoslaven můj Bůh, že je tak dobrý! Ach, ať umírám nebo žiji, jsem příliš šťasten, že vím, že můj Bůh je tak bohatý na každé dobro, že

jeho dobrota je tak nekonečná a jeho nekonečnost tak dobrá.

Od lásky zalíbení k lásce blahovůle (Ab omore complacentiae ad amorem benevolentiae)

178. *L 1833*

Jak jsem byl šťasten, když jsem pochopil, že můj Bůh je tak veliký, že je mi nemožné i jenom si představit jeho velikost [srv. Ž 144/145, 3].

Ale poněvadž nemohu nijak zvětšit jeho velikost, chci aspoň zvěstovat všem jeho velikost a nesmírnost.

179. *T, kn. 5, hl. 6*

Je to druh blahovůle vůči Bohu, když na základě uvážení, že nemůžeme způsobit, aby rostl sám v sobě, toužíme po tom, aby rostl v nás, to jest, aby se stále zvětšovalo naše zalíbení v jeho dobrotě.

Tehdy, můj Teotime, si nepřejeme mít zalíbení v něm pro naše potěšení, nýbrž pouze proto, že takové potěšení je v Bohu.

180. *T, kn. 5, hl. 7*

Láska blahovůle budí v nás touhu po tom, aby v nás rostlo stále více zalíbení v Boží dobrotě; a aby dosáhla tohoto růstu, duše se pečlivě vzdává jakéhokoliv jiného potěšení a cvičí se stále více ve snaze líbit se Bohu [srv. Ko 1, 10].

Láska blahovůle a Boží chvála

181. *T, kn. 1, hl. 13*

Láska blahovůle je ta, kterou milujeme něco pro jeho dobro; neboť co jiného je mít lásku blahovůle vůči nějaké osobě než chtít pro ni dobro?

182. T, kn. 5, hl. 8

Bůh, plný dobroty, jež převyšuje všechnu chválu a všechnu čest, nemá žádnou výhodu ani rozmnožení dobra ze všech dobrořečení, jež k němu vysíláme; není z toho ani bohatší, ani větší, ani spokojenější, ani šťastnější, protože jeho štěstí, jeho spokojenost, jeho velikost a jeho bohatství nejsou a nemohou být nic jiného než božská nekonečnost jeho dobroty.

183. T, kn. 5, hl. 8

Duše, která pojala veliké zalíbení v nekonečné dokonalosti Boha, když vidí, že mu nemůže přát žádné zvětšení jeho dobroty, protože on jí má nekonečně více, než ona může toužit a vůbec myslet, touží aspoň po tom, aby jeho jméno bylo blahořečeno, velebeno, chváleno, ctěno a vyvyšováno stále více.

184. T, kn. 5, hl. 6

Ó, jak silně miluji nemožnost přát si pro tebe jakékoliv dobro, můj Bože, protože ona má původ v nepochopitelné nesmírnosti tvého nadbytku, který je tak svrchovaně nekonečný, že kdyby existovala nekonečná touha, byla by nekonečně uspokojena nekonečností tvé dobroty, jež by ji proměnila v nekonečné zalíbení.

185. T, kn. 8, hl. 2

(Láska) blahovůle si žádá pro Boha veškerou čest, veškerou slávu, veškerou vděčnost, kterou je možno mu dát jako jisté vnější dobro, které patří jeho dobrotě.

186. T, kn. 5, hl. 8

Tužba chválit Boha, kterou svatá blahovůle vzbuzuje v našich srdcích, je nenasytná, neboť duše,

jíž se zmocnila, by chtěla vlastnit nekonečné chvály, aby je věnovala svému Miláčkovi, protože vidí, že jeho dokonalosti jsou víc než nekonečné, takže jsouc velmi vzdálena možnosti zadostiučinit své touze, vyvíjí co největší snahu lásky, aby chválila tu dobrotu hodnou veškeré chvály.

187. T, kn. 5, hl. 12

Bůh převyšuje vždycky jakoukoliv chválu a nemůže být chválen jak zasluhuje jinak, než sám sebou, protože jenom on sám může být roven své svrchované dobrotě svrchovanou chválou.

188. T, kn. 5, hl. 11

Ó, jaká to bude něha pro naše srdce, až naše hlasy spojené a smíšené s hlasem Spasitele budou účastny na nekonečné sladkosti chvály, kterou ten milovaný Syn vzdává svému věčnému Otci!

189. T, kn. 5, hl. 1

Všecky lidské činy našeho Spasitele jsou nekonečné, co do hodnoty a zásluhy, dík osobě, od níž pocházejí a jež je jediný Bůh s Otcem a Duchem svatým.

190. T, kn. 5, hl. 12

Bůh buď navždycky oslaven slávou, kterou měl přede vším stvořením [J 17, 5; Ko 1, 15] ve své nekonečné věčnosti a věčné nekonečnosti!

L á s k a — n a d ě j e

Z lásky zalíbení pochází láska naděje, která v nás budí touhu vidět Boha a radovat se z něho, nejvyššího Dobra.

191. T, kn. 2, hl. 17

Milujeme Boha a dychtíme po něm nadějí; ne aby byl naším dobrem, ale protože jím je; ne aby byl naším, ale protože my jsme jeho; ne jako by on byl pro nás, ale nakolik my jsme pro něho.

192. T, kn. 2, hl. 17

Láska, kterou nazýváme naděje, je láska žádostivosti, ale svaté a spořádané žádostivosti, již nepřitahujeme Boha k sobě, ani ne k našemu užitku, nýbrž se spojujeme s ním jako s naším konečným štěstím. Touto láskou milujeme sami sebe zároveň s Bohem, ale nedáváme sobě přednost, ani se nečiníme jemu rovnými; láska k sobě samým je smíšená s láskou k Bohu, ale láska k Bohu převládá.

193. L 1998

Doufejte stále v Boha a, abyste mohla v něho doufat, buďte stále jeho.

L á s k a v o d e v z d a n o s t i d o B o ž í v ů l e

Duše, která věří v Boha a uznává ho za takového, jaký on je, totiž nekonečná Láska a nekonečná Moc, která řídí všechno moudře, oddává se zcela Bohu a důvěrně se mu odevzdává a svěruje.

Přes všechny bouře, temnoty, utrpení, protivenství spoléhá se stále na něho a žije v pokoji, protože ví skrze víru, že on, Bůh, řídí jemně a pevně události a podřizuje je své slávě a v té slávě ke slávě těch, kteří ho milují.

Bůh je nejvyšší Dobro.

Od Boha nepochází, nemůže pocházet žádné zlo, nýbrž pouze a vždycky dobro.

Zlo má svůj původ ve svobodném tvorů, když se vzpouzí zákonu lásky.

Boží moc se vztahuje na všechno a ve všem uskutečňuje řád, aby všechno sloužilo konečnému vítězství jeho lásky.

a) My před tajemstvím Boží prozřetelnosti

194. L 2088

Důvody a úradky nejvyšší Prozřetelnosti jsou neproniknutelné, ale vždycky sladké, vždycky něžné a vždycky užitečné pro ty, kteří se jí odevzdávají.

195. L 801

Podrobme se rozhodnutím nejvyšší Prozřetelnosti, jež jsou vždycky spravedlivá, vždycky svatá a vždycky hodná veškeré úcty, ačkoliv neproniknutelná a temná pro naše úvahy [srv. Ř 11, 33—36; 1 Pt 5, 6].

196. T, kn. 9, hl. 15

Místo toho, abychom hleděli na to, co se udává, i když to velmi pocítujeme, povznesme naše srdce a upřeme naši pozornost na Boží dobrotu a sladkost; dobrořečme jí, ne v jejích účincích, ani v událostech, které ona řídí, nýbrž v ní samé a v její vlastní výtečnosti.

197. T, kn. 9, hl. 15

Dobrořečit Bohu a děkovat mu za všechny události, které jeho prozřetelnost určuje, to je opravdu velmi svaté zaměstnání; a to tak, že necháváme na Bohu, aby chtěl a činil to, co se mu líbí konat v nás, ohledně nás a s námi.

198. L 605

Přijměme rozhodnutí Boží Prozřetelnosti bez námitek, protože není rozumné chtít vnutit té nekonečné Moudrosti způsob, jakým nás míní učinit svými.

199. L 1398

Ó, nebeská Prozřetelnosti! Ačkoliv nechápu nic z tvých rozhodnutí, klaním se jim a přijímám je celým srdcem a podřizuji se všemu tomu, co se mi přihází z tvé vůle.

200. R 19

Být spravedlivý znamená přizpůsobit svou vůli Boží vůli, spojit ji s ní a řídit se jí v jakýchkoliv událostech, ať už příznivých nebo nepříznivých [srv. Jb 1, 1. 20—22].

b) Láska k Bohu v odevzdanosti do jeho vůle

201. L 1318

Bůh je dobrý a činí všecko podle své dobroty.

202. L 764

Spasitel chce, abychom mu náleželi tak dokonale, že nám nic nezůstane, ale že se svěříme docela a bez výhrad jeho Prozřetelnosti.

203. L 273

Náš Pán působí v těch duších, které mu náležejí zcela a nedělají si starosti s vlastními náklonnostmi a vůlí.

204. L 1050

Spokojte se tím, že chcete klidně vše to, co chce Bůh, abyste vy byla.

205. L 529

Neznepokojujte se pro to, že nemůžete sloužit Bohu podle svého přání; když se pokorně smíříte se svým utrpením, budete mu sloužit podle jeho chuti, která je mnohem lepší než ta vaše.

206. L 2089

Je zapotřebí nechat Bohu plnou svobodu, aby nás zavedl, kam chce, a opakovat s Izajášem: „Pošli mne, kam se ti zalíbí, Pane“ [srv. Iz 6, 8], protože jsem-li poslána tebou, jsem naprosto jistá, že mi pomůžeš plnit tvou vůli, kdekoliv budu.

207. L 2080

Nepatříme už sami sobě, nýbrž Bohu [srv. Ř 14, 7—8; 1 Kor 6, 19], a proto mu dovolme, aby nás vedl, kam se mu zlíbí.

208. L 1873

Jelikož jste dala všechno Bohu, nesmíte v sobě hledat nic jiného než jeho; on sám je totiž odplata za všechno to ubohé a malé, jež jste mu dala [srv. Mt 19, 27—29].

209. T, kn. 9, hl. 4

Co mi záleží na tom, že Boží vůle se mi představuje v soužení nebo v útěše? V té či oné nechci a nehledám nic jiného než Boží vůli, jež se mi projevuje tím lépe, když není smíšena s jinými krásami, než krásou nejsvětějšího Božího zalíbení.

210. R 21

Nesmíme o nic žádat a nic odmítat, nýbrž odevzdat se do Božích rukou a neulpět na žádné touze než na té, že chceme to, co chce od nás Bůh [srv. Sk 22, 10].

211. 1693

Ať se přihodí cokoliv, je zapotřebí žít v pokoji, v Boží vůli, pro niž je stvořena naše vůle.

212. L 272

Utvrdte se denně stále více v rozhodnutí, jež jste učinila s takovou láskou, že budete sloužit Bo-

hu podle jeho zalíbení a budete zcela jeho, aniž si ponecháte vůbec něco pro sebe.

213. L 272

Přijměte ochotně Boží vůli, jakkoli se projeví, a nemyslete si nikdy, že jste dosáhla čistoty srdce, kterou jste Bohu povinna, dokud vaše vůle není nejenom zcela, ale ve všem, dokonce v tom, co se jí nejvíce protiví, svobodně a radostně podřízena jeho nejsvětější vůli. A abyste toho dosáhla, nehleďte na to, jak se co jeví navenek, nýbrž mějte na zřeteli toho, který to přikazuje a umí, když se mu tak líbí, vytěžit svou slávu a naši dokonalost z těch nejnedokonalejších a nejubožejších předpokladů.

214. L 840

Hleďte, abyste dlela v Boží přítomnosti v sladké a klidné pozornosti srdce, v sladkém usnutí v náruči jeho Prozřetelnosti a v sladkém souladu s jeho svatou vůlí, což jsou všechno postoje jemu velmi milé.

215. L 260

Pro Boží čest odevzdejte se úplně do jeho vůle a nemyslete si, že mu můžete sloužit jinak, protože mu nesloužíme dobře nikdy jindy než tehdy, když mu sloužíme tak, jak to chce on. A on chce, abyste mu sloužila bez potěchy a beze vzletu, uprostřed nechutí a křečovitých záchvatů ducha. Tato služba vás neuspokojuje, ale zanechává ve vás spokojenost; neodpovídá vaší chuti, ale odpovídá chuti jeho.

216. L 1547

Musíme svěřit náš život a všechno, co jsme, čiré Boží Prozřetelnosti, protože koneckonců už nepatříme sami sobě, nýbrž tomu, který, aby nás získal,

chtěl být celý náš tak líbezným způsobem [srv. Ř 14, 7—9; 1 K 6, 19].

217. T, kn. 9, hl. 13

Co se stane s lidskou vůlí, když se oddá zcela Boží vůli? Vůbec nehyne, nýbrž je tak ponořena do Boží vůle a s ní sjednocena, že se od ní už neliší a nemá žádné přání rozdílné od přání Božího.

218. T, kn. 9, hl. 14

Pane, já nechci nic, protože chci, abys ty chtěl za mne všechno, jak se ti líbí; místo abych chtěl, aby se něco stalo, budu ti dobrořečit za to, co budeš chtít.

Ježíš oslavil Otce svou smrtí na kříži za nás

219. L 249

Podle vašeho názoru, milá sestro, v kterém okamžiku náš Pán prokázal svému Otci nejdrahoccennější službu?

Bezpochyby tehdy, když byl přibit na stromě kříže s probodenýma rukama a nohama; to byl největší úkon jeho služby. A jak mu sloužil? Utrpením a obětí; jeho utrpení byla libá vůně pro Otce [srv. Gn 8, 21]. (Pozn. překl.: tj. pro jeho lásku a poslušnost; srv. Ž 5, 8).

Láska, soucit a radost v rozjímání o ukřižovaném Pánu

Kdo miluje opravdu Pána Ježíše, nemůže zůstat netečný, když rozjímá o tajemství jeho utrpení a smrti, a tedy se živě podílí na jeho bolesti z lásky a trpí s ním se soucitnou láskou.

K tomuto podílení se na jeho bolesti se druží

veliká radost [srv. J 16, 20—22], protože pohnutkou Ježíšova utrpení a smrti na kříži byla jeho nekonečná láska k nám; každá jeho bolest je úkon lásky k nám. Celé utrpení Pána Ježíše je nesmírné moře lásky a my se z ní radujeme, protože je příčinou naší očisty a našeho zbožtění.

„Ukřižovaný Ježíši, ty jsi celý láska! Díky!“

Sv. Pavel od Kříže píše: „Láska je síla, která spojuje a přivlastňuje si strasti milovaného dobra“.

„Milující duše si přivlastňuje Ježíšovy bolesti“.

„Milující duše, ve snaze přivlastnit si nejsvětější utrpení Pána Ježíše, dovoluje, aby se láska stala jejím katem a ukřižovala ji zevnitř i zevně láskyplným utrpením a bolestivou láskou“.

„Dostalo se mi mnoho vlitého poznání trýzní mého Ježíše a dychtil jsem velmi po tom, abych byl s ním dokonale spojen. Toužil jsem po tom, abych cítil jeho bolesti a byl s ním na kříži“.

„Nejsvětější utrpení Pána Ježíše je moře bolesti, ale rovněž tak moře lásky. Řekněte Pánu, aby vás naučil lovit v tomto moři. Ponořte se do něho, ponořte se stále více, nikdy nedosáhnete dna.

Nechte se zcela proniknout láskou a bolestí. Tak si osvojíte všechna trápení sladkého Ježíše.

Lovte perly Ježíšových ctností. Tento nebeský rybolov se koná beze slov. Víra a láska učí. Kdo je pokornější, je nejlepší rybář“.

220. L 1050

Náš milý Spasitel nám dokázal svou nezměrnou lásku velikostí bolesti svého utrpení.

221. T, kn. 6, hl. 14

Když vidíme, jak je Spasitel našich duší raněn láskou k nám až k smrti a k smrti kříže [srv. F (p) 2,

8], jak bychom mohli nebýt raněni i my láskou k němu? Raněni ranou tím bolestněji milostnou, čím více jeho rána byla milostně bolestivá a nebudeme ho moci nikdy milovat tolik, kolik vyžadují jeho láska a jeho smrt.

222. T, kn. 5, hl. 5

Jak může zbožná duše, když vidí tu propast utrpení a žalu božského Milence, zůstat bez svaté milující bolesti? Z druhé strany, když uváží, že všechna soužení jejího miláčka nepramení ze žádné nedokonalosti, ani nedostatku síly, nýbrž z velikosti jeho milé lásky, nemůže se nerozplynout celá ve svaté bolestné lásce.

223. T, kn. 5, hl. 5

Jelikož bolesti toho, jehož miluji, mají původ v jeho lásce, tedy jak mě zarmucují ze soucitu, tak mě potěšují ze zalíbení, protože jak by mohla věrná milující duše nebýt krajně spokojena, když vidí, že je tak milována od svého nebeského Ženicha? Proto tedy existuje krása lásky v ošklivosti bolesti.

224. T, kn. 5, hl. 5

Ach, můj božský Miláček, kterého miluji, trpí nesnesitelnými bolestmi; to mě zarmucuje a já omdlévám úzkostí; ale on trpí rád, miluje svá muka a umírá spokojeností, že umírá bolestí za mne. Proto jako mi je líto jeho bolesti, tak jsem zároveň celá unesená radostí z jeho lásky.

L á s k a k u k ř i ž o v a n é m u J e ž í š i a u t r - p e n í

224/A. L 1742

Dvě výsady odlišují lidi od andělů: utrpení Boha pro člověka a utrpení člověka pro Boha.

225. L 270

Bezpochyby je lépe být na kříži s naším Pánem než se pouze na něho dívat.

226. L 1998

Kříž je královská brána, která vede do chrámu svatosti; kdo ji hledá jinde, nenajde z ní nikdy ani drobet.

227. L 248

Vy jistě chcete kříž, ale chcete mít možnost si jej vybrat. Co to znamená? Ó ne, přeji si, aby váš a můj kříž byl naprosto kříž Ježíše Krista, který nám jej vybere a vloží.

Bůh ví dobře, co dělá a proč to dělá; a činí to bezpochyby pro naše dobro.

Čím více kříž pochází od Boha, tím více jej máme milovat.

228. L 1981

Naše srdce má jako nejvyšší zákon větší slávu Boží lásky. Nuže, sláva této svaté lásky vyžaduje, aby v ní bylo všechno spáleno a stráveno.

229. F, č. 3, hl. 16

Jednoduché a prosté přijetí Boží vůle činí jakékoliv utrpení nanejvýš čistým.

230. T, kn. 9, hl. 3

Láska dosahuje svého vrcholu, když přijímáme soužení nejen rádi a trpělivě, ale když jim dáváme přednost, je milujeme a laskáme, protože pocházejí z Božího zalíbení.

231. L 1298

V čem chceme dokázat naši lásku k tomu, který tolik vytrpěl pro nás, ne-li uprostřed protivenství, nechutí a odporování?

232. L 1942

Přimkněte se dobře, moje drahá dcero, ke kříži Ježíše Krista, který snesl pro vás tolik nepřátelství vůči své osobě [srv. Ž 12, 3].

On buď vaším jediným ideálem a jeho schválení vaší jedinou útěchou.

233. L 1534

Kdo přistupuje k svatému přijímání v duchu Ženicha, zcela se ztrácí (v něm) a říká našemu Pánu: „Rozkousej mě, strav mě, znič mě a přetvoř mě v sebe“.

234. L 1050

Ó, ano, tento Spasitel spočítal všechny vaše bolesti, všechna vaše utrpení a zaplatil svou krví veškerou trpělivost a všechnu lásku, které vám je zapotřebí, abyste zaměřila svatě všechny své bolesti k jeho slávě a své spáse.

235. R 12

Prostota nehledá nic jiného než lásku k Bohu, která se nenachází nikde jinde tak dobře jako v sebezáporu, a čím více roste v nás sebezápor, tím více se blížíme k místu, kde najdeme Boží lásku.

236. T, kn. 9, hl. 2

Milovat utrpení a soužení je vrchol nejsvětější lásky, protože v tom není nic, co by zasluhovalo lásku, než jedině Boží vůle.

237. L 1620

Moje drahá dcero, svěřte mě ukřižované a křižující Boží lásce, aby ukřižovala mou lásku a všechny mé vášně tak, abych už nemiloval než toho, který jako Láska naší lásky chtěl být tak bolestně a láskyplně ukřižován.

Milovat Boha nade všecko a dát mu přednost přede vším

Charles de Foucauld napsal: „Když jsem uvěřil v Boha, pochopil jsem, že je zapotřebí dát mu všechno“.

Sv. Jan od Kříže učí: „Aby se dosáhlo všeho, což je Bůh, je nutné vzdát se všeho, co není Bůh. Duše, která touží po tom, aby se jí Bůh dal zcela, musí se dát Bohu celá a nenechat si nic pro sebe“.

238. L 371

Srdce, jež chce milovat Boha, nesmí lnout k ničemu jinému než k Boží lásce.

239. L 1980

Svět není nic pro toho, pro kterého Bůh je všechno.

240. L 2056

Kdo chce náležet zcela našemu Pánu, musí často zpytovat své srdce, aby viděl, zda lne k něčemu pozemskému; a zjistí-li, že v něm není nic, co by nebyl ochoten opustit proto, aby splnil Boží vůli, je to znamení, že dosáhl veliké věrnosti, a díky jí musí zůstat v pokoji a hledět přijmout jednoduše vše, co se mu přihází, jako by to pocházelo přímo z Boží ruky.

241. L 413

Vy, moje dcero, máte čtyři děti, máte otce, tchána, drahého bratra a také duchovního otce; ti všichni vám jsou drazí a oprávněně, protože tak chce Bůh.

Nuže, kdyby vám je Bůh odňal všechny, nestačilo by vám už to, že máte Boha? Po vašem soudu ne-

ní Bůh všechno? Kdybychom neměli nic jiného než Boha, neměli bychom mnoho?

242. L 2069

Náš Pán vás chce zbavit všeho, aby to všechno nahradil ve vás sám sebou. Co pokladů je v této propasti duchovní lásky!

Nám se zdá, že je vše ztraceno a místo toho najdeme něžnou, zcela jednoduchou a prostou jednotu našeho ducha s Boží vůlí, bez jakéhokoliv přimíšení světla, vědění, pochopení nebo zadostiučinění.

243. L 351

Zůstaňte, moje dcero, zcela odevzdána do rukou našeho Pána.

Neklamte svého ducha zbytečnými nadějemi na klid, radosti, zásluhy, nýbrž podejte svému Ženichu srdce úplně prázdné, bez jiných náklonností než cudné lásky k němu a žádejte ho snažně, aby je naplnil jednoduše a prostě hnutími, přáními a tužbami, jež jsou v jeho srdci.

244. L 248

Služte Bohu, jak chce on, a uvidíte, že potom on učiní, co chcete vy a lépe, než byste mohl chtít [srv. Ef 3, 20].

245. L 2078

Žijte celá v Bohu, ve svatém oproštění ode všech věcí, ale především od sebe samé.

Modlitba a duchovní život

Jedním ze základních prvků pravosti křesťanského života je rozjímání, jehož cílem je ponořovat se stále hlouběji do pravd víry, aby se převáděly

úplně do života, a vážně se snažit přizpůsobit se ve všem svaté Boží vůli.

246. F, č. 2, hl. 2

Bůh je nejen v místě, kde jsi ty, ale je zcela zvláštním způsobem ve tvém srdci a na dně tvého ducha, ježž oživuje a oduševňuje svou božskou přítomností a stává se jakoby srdcem tvého srdce a duchem tvého ducha.

247. R, dodatek E (34)

Modlitba je čirá pozornost našeho ducha k Bohu; čím je jednodušší a prostá citu, tím více je modlitbou.

248. F, č. 2, hl. 1

Modlitba vkládá náš rozum do Božího jasu a světla a vystavuje naši vůli žáru nebeské lásky.

249. T, kn. 6, hl. 3

Nazíravá modlitba není nic jiného než láskyplná, jednoduchá a trvalá pozornost ke všemu, co je Boží.

250. T, kn. 6, hl. 2

Rozjímání není nic jiného než pozorná, obnovovaná a úmyslně zadržaná myšlenka v (našem) duchu za účelem povzbuzení vůle k svatým a spasitelným citům a rozhodnutím.

R o z j í m á n í

251. F, č. 2, hl. 5

Úkony rozumu v rozjímání spočívají v jedné nebo více úvahách, majících za cíl pozvednout naše city k Bohu a k božským věcem.

252. L 1445

Nejhlubší tajemství rozjímání spočívá v tom dát se v prostotě srdce přitáhnout milostí.

253. L 1298

Jestliže při rozjímání se vaše srdce cítí přitaženo jednoduše myšlenkou na přítomnost Miláčka, nepřejděte na jiné úvahy, ale setrvejte v pocitu této přítomnosti.

254. L 483

V jakémkoliv rozjímání stačí vytěžit dobrá rozhodnutí k nápravě naší duše a k jejímu utužení v lásce k Bohu, i beze slz, vzdechů a sladkostí srdce.

255. L 185

Je dobré mít mnoho tužeb, ale je nutno také u dělat pořádek v tužbách a přeměnit je v činy, jak se k tomu naskytne vhodný okamžik a příležitost.

256. L 185

Bůh chce od nás spíše věrnost v malých věcech než zanícení pro velká díla, která nezávisí na nás.

257. L 237

Nesmíte nikdy ukončit rozjímání jinak než úkolem důvěry, jež je nejpotřebnější ctnost k dosažení Božích darů a také ta, která ho nejvíce oslavuje.

258. L 240

Rozjímání o posledních věcech jsou užitečná, ale s podmínkou, že je ukončíte vždy projevem důvěry v Boha a nebudete si představovat nikdy smrt nebo peklo, aniž byste si představila zároveň kříž (Páně); tak se budete cvičit z jedné strany v bázni Boží a z druhé strany se budete utíkat s povinnou důvěrou ke kříži.

Modlitba jednoduché odevzdanosti Bohu je na-
nejvyšší svatá a spasitelná.

Duchovní útěchy v modlitbě Kdy pocházejí od Boha

260. F, č. 4, hl. 13

Jestliže duchovní útěchy nás činí pokornějšími, trpělivějšími, přístupnějšími, dobrotivějšími, soucitnějšími vůči bližnímu, horlivějšími v umrtvování našich žádostivostí a špatných náklonností, stálejšími v našich duchovních povinnostech, povolnějšími a poddajnějšími vůči těm, jež máme poslouchat, prostějšími v našem životě, tehdy bezpochyby pocházejí od Boha.

Nehledat duchovní útěchy

261. F, č. 4, hl. 13

Nehledejme útěchy, ale Boha a jeho svatou lásku.

262. R 18

Nesmíme toužit po útěchách a něžnostech, protože nejsou potřebné k tomu, abychom milovali více našeho Pána.

263. R, dodatek E (45)

Náš Pán v Olivové zahradě byl zbaven veškeré útěchy, přesto však neopomněl plnit vůli svého Otce.

Netoužit po mimořádných jevech

264. F, č. 3, hl. 2

Činit si vysoké a vznešené nároky na mimořádné jevy vede velmi snadno k iluzím, klamům a fa-

lešnostem; někdy se stává, že ti, kteří se považují za anděly, nejsou ani dobří lidé a ve skutečnosti jejich velikost spočívá více ve slovech a výrazech než v citech a skutcích.

Duchovní vyprahlost

265. F, č. 4, hl. 13

Zbožnost nespočívá v sladkých, slastných a něžných pocitech a útěchách srdce.

266. F, č. 2, hl. 9

Jestliže se ti přihodí, Filoteo, že nemáš při rozjímání žádný pocit uspokojení ani útěchy, zapřísahám tě, aby ses pro to vůbec neznepokojovala, nýbrž dej občas volný průchod ústní modlitbě a setrvej před svým Bohem ve zbožném postoji.

267. R 7

Jediný úkon (ctnosti) v duchovní vyprahlosti má větší cenu než mnoho jiných v pocitu duchovní něhy, protože je k němu zapotřebí větší lásky, i když není tak sladký a příjemný.

268. L 2062

Co nám má záležet na tom, zda cítíme nebo necítíme lásku? Když ji cítíme, nemáme větší jistotu, že ji máme, než když ji necítíme. Největší jistota, že ji máme, spočívá v úplné, prosté a neodvolatelné odevzdanosti do rukou Božího Majestátu, bez výhrad útěchy či neútěchy.

Konání ctností bez posily útěch

Jestliže v duchovní vyprahlosti setrváme v konání ctností, spojujeme se dokonaleji s Bohem.

269. L 413

I kdyby nám Bůh odňal všecko, nevezme nám nikdy sebe sama, dokud to nechceme my sami [srv. Ř [8, 38—39].

270. L 764

Nejvyšším výrazem svaté odevzdanosti (Bohu) je spojit se s holými, suchými a nepocitovanými úkony (ctností), jež plníme silou pouhé horní vůle.

271. L 764

Pane, jestliže chceš, abych neměl žádné potěšení z konání ctností, jehož se mi dostalo z tvé milosti, podřizuji se tomu celou svou vůlí, ačkoliv se to protiví mé chuti a mým náklonnostem.

272. L 764

Pane, nechci vytěžit z víry, naděje a lásky žádnou jinou potěchu než tu, že mohu říci upřímně, i když bez chuti a pocitu, že bych raději zemřel než zanechal víru, naději a lásku.

Pravá radost je v Bohu, pouze v Bohu

Duše, která žije z Boha v jeho svaté milosti, nemá žádný důvod k smutku, nýbrž k hlubokému pokoji a radosti [srv. Ga 5, 22].

273. L 401

Není to snad pro nás nadměrné štěstí vědět, že je potřeba milovat Boha, že celé naše dobro spočívá v jeho službě a celá naše sláva v tom, abychom mu vzdávali čest?

274. L 498

Kráčejte v radosti, moje dcero, s neomezenou důvěrou v milosrdenství vašeho Ženicha a věřte, že

on vás povede dobře, ale nechte, aby on mohl jednat.

275. L 1300

Nedovolte nikdy vaší duši, aby upadla do smutku nebo žila v hořkosti ducha nebo v úzkostlivosti, protože ten, který ji miluje a zemřel proto, aby jí dal život, je nesmírně dobrý, sladký a hodný lásky.

276. L 229

Vystříhejte se netrpělivosti, záдумčivosti a skrupulí; nechcete urazit Boha za žádnou cenu, to vám musí stačit, abyste žil v radosti.

277. L 1406

Žijte v radosti: Náš Pán na vás hledí, dívá se na vás s láskou, a to s láskou tím větší, čím jste slabší. Upřete svou mysl na Boha s odvážnou pokorou, abyste mu hovořila o jeho nevýslovné dobrotě, s níž miluje naši ubohou a nuznou lidskou přirozenost navzdor jejím slabostem [srv. Ž 103/102, 14—18].

278. L 1102

Žijte s velkodušnou a vznešenou radostí v tom, jenž je naše jediná radost.

279. L 239

Kdo není horečně upjat na vlastní vůli, spokojí se se vším; stačí mu, aby se sloužilo Bohu a neláme si hlavu tím, jak Bůh s ním nakládá.

Jestliže může splnit Boží vůli, všechno má pro něho stejný význam.

P o k o r a

V Boží slávě spočívá velikost a štěstí člověka. Základní ctnost, abychom se líbili Bohu, je pokora.

Je opravdu pokorný, kdo si je vědom, že bez Boha není nic a uznává s láskou, že Bůh je Stvořitel, od něhož závisí všechno jak v bytí, tak v činnosti.

Je opravdu pokorný, kdo se nespolehá na sebe, nýbrž na Boha a zaměří celý svůj život k Bohu.

Pokorný člověk nehledá sám sebe, nýbrž Boha, pouze Boha. V Bohu nalezne sám sebe přetvořeného a zbožtěného pro věčnost.

Není v pouhých lidských silách stát se a být pokorným. Určitě je zapotřebí snahy naší vůle, ale hlavně Božího působení, jež nás hluboce pronikne a přetvoří nás od základu.

O to musíme prosit v modlitbě.

C o z n a m e n á   b ý t   p o k o r n ý

280. R, dodatek C (7)

Není ještě pokora uznat, že jsme ubozí; to znamená pouze, že nejsme hloupí. Ale je pokora chtít a toužit po tom, aby na nás druzí hleděli a s námi zacházeli jako takovými.

P o k o r a   a   l á s k a

281. L 2096

Nikdo nedosáhne vrcholu dokonalosti v Boží lásce, jestliže se hluboce nesníží pokorou.

282. L 2055

Odmítněte jakýkoliv druh slávy a prohlašujte, že nechcete jinou slávu než slávu našeho Pána [srv. J 5, 41].

283. R, dodatek C (11)

Musíme uznat, že nejsme nic, ale nesmíme zůstat při tom, protože se máme zřeknout sami sebe

pouze proto, abychom se spojili s Bohem, který je naše všecko.

Pokora a milost

284. L 1169

Musíme prosit Boha, aby nás učinil velmi pokornými, abychom tak mohli jako hodně hluboké nádoby přijmout hojnost jeho milostí.

285. L 1664

Budte pokorní a Bůh bude na vaší straně a posílí vaši vůli tak, abyste se mu mohli věnovat bez přetvářky a bez výhrad.

286. L 1151

Ti, kteří se pokoří hlouběji, uvidí sladké Boží Děťátko z větší blízkosti, protože ono sestoupilo až na dno pokory.

287. L 1900

Přeji vám ze srdce velkou pokoru s velkou odvahou, aby vaše odvaha byla založena úplně na Bohu, který podpírá svou dobrotou.

Pravá velikost je v pokoře

288. L 2005

Vyznamenání, jichž se nám dostává v tomto životě, nezasluhují, abychom na ně příliš dbali. Ve skutečnosti jsme takoví, jací jsme v očích Božích, a až budou udělovány hodnosti Božím synům, bude se přihlížet jenom k jejich pokoře [srv. 2 K 10, 17—18].

Životní směrnice ohledně lidské slávy a chvály

289. L 1306

Nesmíme učinit ani říci nic pro to, abychom byli chváleni, a nesmíme opomenout učinit nebo říci nic z obavy, že budeme pochváleni.

Pokora a opovržení

290. L 351

Nejlepší opovržení, jež musíme snášet, jsou ta, která jsme si nevybrali sami a která se nám nejméně líbí, nebo vlastně ta, k nimž máme nejméně sklon, nebo, abych to vyjádřil ještě jasněji, ta, která souvisí s naším povoláním a sliby.

Dobrota a pokora

291. R 13

Byl jsem vždy přesvědčen, že duch (vlastní řádu) Navštívení je duch hluboké pokory vůči Bohu a dobroty vůči bližnímu.

292. R 8

Pokora je nejen plná lásky, ale také plná dobroty a poddajnosti. Dávám přednost tomu, abyste měly více pokory a méně jiných dokonalostí, než abyste měly mnoho jiných dokonalostí, ale málo pokory.

293. L 1269

Buďte stále veselá tou klidnou a zbožnou radostí, jež se zakládá na lásce k vlastnímu pokoření, a pěstujte mírnou a klidnou pokoru srdce [srv. Mt 11, 29], která vás naučí milovat veškerý druh utrpení a pokořování v přesvědčení, že nezasluhujete nic jiného.

Srdce silně zamilované do Boha

(Autobiografické stránky sv. Františka Saleského)

294. L 427

Ačkoliv cítím svou ubohost, neztrácím naprosto pokoj, ba naopak někdy se z toho raduji, protože myslím, že jsem skutečně mistrovské dílo Božího milosrdenství.

295. L 1520

Mám vůči všemu takový postoj, jako bych už byl v okamžiku smrti, kdy se mi celý svět nebude zdát nic jiného než trocha kouře [srv. F (p) 3, 8; 1 K 7, 31; 2 K 4, 18].

296. L 1890

Udělal jsem velmi důležitá předsevzetí: odpočívat zcela v Bohu, řídit se klidně jeho prozřetelností a nepřikládat velký význam přirozené opatrnosti, zvláště v tom, co závisí na nebeské milosti.

297. L 1885

O své duši nemohu říci nic jiného než to, že cítí stále palčivější touhu necenit si ničeho jiného než lásky k našemu ukřižovanému Pánu a že se cítím tak nepřemožitelný vzhledem k událostem ve světě, že mě už skoro nic neznepokojuje.

298. L 2089

Důvěřuji v Boží milosrdenství a doufám, že mě povede tak, abych učinil všecko, co je mu milé, a splní ve mně svou vůli.

299. L 2093

Mám srdce plné nekonečné touhy po tom, abych byl navždy obětován čisté a svaté lásce mého Spasitele.

300. L 2088

Je to skutečnost, že tato nebeská a božská láska vládne v mém srdci natolik, že přese všecku mou bídu je zcela zasvěceno Boží Velebnosti a nemá jiný cíl než Boží slávu.

301. L 1984

Kdybych měl podezření, že v mém srdci je jedno jediné hnutí, jež nesměřuje k Bohu, anebo patří jiné lásce než je láska k Bohu, vynaložil bych veškeré úsilí, abych vykořenil z mého nitra toto nezákonné a nevěrné dítě mého srdce a nesnesl bych je ani na okamžik.

302. L 1879

Mám ten dojem, že nemiluji nic jiného než Boha a všechny duše v Bohu.

303. L 1879

Co není Bůh, není pro nás nic.

L á s k a k b l i ž n í m u

Bůh, který nás miluje, chce, abychom se milovali navzájem jako nás miluje on, protože chce tak zpřítomnit svou lásku všem i skrze nás [srv. J 15, 9. 12. 17].

Upřímnost naší lásky vůči Bohu se ověřuje v naší lásce vůči bližnímu [srv. 1 Jan 4,7—8. 11—12. 20—21].

Kdo nemiluje bližního, nemiluje Boha [srv. 1 J 4, 20].

Máme pohlížet na bližního a milovat ho v Bohu a pro Boha, uvnitř tajemství Krista a jeho tajemného Těla, protože jsme všichni povoláni být jedno

v Kristu, až se staneme v něm úplným a celým Kristem [srv. Mt 25, 40; J 17, 21; Ef 1, 23; 4, 4—6. 13].

304. T, kn. 10, hl. 11

Proč milujeme sami sebe nadpřirozenou láskou? Zcela jistě proto, že jsme obraz a podoba Boží. A jelikož všichni lidé mají tutéž důstojnost, milujeme je jako sami sebe [srv. 22, 39], to jest jako velmi svaté a živé obrazy božství.

305. T, kn. 10, hl. 11

Jelikož člověk je obraz Boží, posvátná láska člověka k člověku je pravý obraz nebeské lásky člověka k Bohu [srv. 1 J 5, 2].

Láska k božské dobrotě Otce spočívá v dokonalosti lásky k našim bratrům.

306. L 222

Je zapotřebí hledět vždycky na bližního v Bohu, který chce, abychom ho milovali a zacházeli s ním s velkou úctou.

307. T, kn. 10, hl. 11

Milovat bližního nadpřirozenou láskou je milovat Boha v člověku nebo člověka v Bohu; znamená něžně milovat Boha pouze z lásky k němu samému a tvora pro lásku k němu.

308. L 1205

Kdy se naučíme vidět duše našich bližních v posvátné hrudi Spasitele?

Ach, kdo vidí bližního mimo tu hrud', je v nebezpečí nemilovat ho čistě ani vytrvale a správně; ale uvnitř té hrudi, kdo by ho nemiloval? Kdo by ho nesnesl? Kdo by neměl trpělivost s jeho nedokonalostmi? Komu by se zdál nehezký? Komu by se zdál obtížný?

Náš bližní je přesně tam, v hrudi a srdci našeho božského Spasitele; je tam jako nejmilovanější předmět a natolik hodný lásky, že Miláček umírá pro něho, Miláček, který chová svou lásku ve smrti a smrt v lásce.

309. L 1200

Křesťanská láska působí, že milujeme Boha nad všechno a bližního jako sebe samy, láskou ne smyslnou, ne přirozenou, ne prospěchářskou, ale čistou, pevnou a neměnnou, jež má svůj základ v Bohu.

310. L 1953

Milujte mnoho Boha a z lásky k Bohu všechny tvory, obzvláště ty, kteří vámi pohrdají.

311. L 1830

Jakákoliv láska, kromě lásky k Bohu, může být přílišná, a když je přehnaná, je nebezpečná.

312. L 1207

Naše láska musí být jednoduše a naprosto spojená s Bohem tak, že na nás nic neulpí.

313. L 885

Je nutno zamezit zlu bližního, i kdyby to bylo jen na jednu hodinu.

314. L 222

Musíme se nechat ovládat a osvěcovat křesťanskou láskou tak, že vyhovíme vůli bližního ve všem, co se neprotiví Božím přikázáním [srv. Ef 5, 21].

315. F, č. 2, hl. 15

Je vždy výraz velké lásky spojit se s mnoha a spolupracovat s druhými na uskutečňování jejich dobrých úmyslů.

316. L 1950

Musíme milovat dobro, ať přichází z jakékoliv strany.

Společné vztahy: uznávat názory druhých

317. L 939

Opravdu nemyslím, že by se moje záliby, názory a zájmy měly stát pravidlem pro každého, a tím méně pro mé přátele; stačí mi naprosto, když mě budou dále považovat za upřímného a neméně oddaného přítele, i když budu odlišného mínění.

Nehledět na nedokonalosti bližního

318. L 177

Nepozastavujte se příliš nad tím, co dělají druzí; hleďte na všechny prostým, dobrým, dobrotivým a láskyplným pohledem. Nevyžadujte od nich větší dokonalost než jakou vyžadujete od sebe a nedivte se, že nedokonalosti mohou mít různé podoby.

Počínejte si jako včely: sajte med ze všech květů a ze všech bylin.

Snášejme se navzájem

319. L 940

Značná část naší dokonalosti spočívá v tom, že se dokážeme snášet navzájem v našich nedokonalostech.

Jak bychom totiž mohli provádět lásku k bližnímu, kdybychom se neměli snášet navzájem? [srv. Ef 4, 2; Ř 15, 7].

Nevyhýbejte se nikdy společnosti sester, i když neodpovídá vašim sklonům, a pohrdněte spíše svou náklonností, když vám nedovoluje přizpůsobit se rozhovoru sester.

S n á š e t u r á Ź k y a p o h r d á n í

321. L 1246

My chceme, aby druzí snášeli naše nedostatky, jež podle nás zasluhují strpení, zatím co nedostatky bližního se nám zdají závažnější a těžší.

322. L 1036

Musíme mít dobré, dobrotivé a něžné srdce vůči svému bližnímu, obzvláště když nás obtěžuje nebo znechucuje. V tom případě nenalézáme v něm žádný důvod k lásce a milujeme ho pouze z ohledu na našeho Spasitele a to činí naši lásku tím vznešenější a důstojnější, čím méně závisí na pomíjejších důvodech.

323. L 2082

Dobrotivý člověk neurazí nikoho, snáší rád ty, kteří mu škodí, přijímá trpělivě rány a neoplácí zlým za zlé [srv. Ř 12, 17—21].

324. L 931

Vrhněte se k nohám Ukřižovaného a pohledte, co urážek se mu dostává; prostě ho snažně ve jménu mírnosti, s níž je snáší, aby vám dal sílu snášet tu nepatrnou část, jež vám připadla jako jeho věrné služebníci.

P o t l a č o v a t   h n ě v

325. F, č. 3, hl. 8

Když vinou naší nedokonalosti a slabosti nás přepadne hněvivost, je lépe zahnat ji hned než s ní smlouvat, protože i když se jí dopřeje málo času, opanuje pole.

326. F, č. 3, hl. 8

Říkám ti jasně a rozhodně: pokud možno, nehněvej se nikdy a neotevři za žádnou cenu dveře svého srdce pomstychtivosti. Je lépe naučit se žít bez hněvivosti než chtít jí používat mírně a moudře; a když vinou nedokonalosti a slabosti nás přepadne, je lépe odehnat ji neprodleně než s ní začít vyjednávat, protože i když se jí dopřeje zcela málo volnosti, ovládne pole a zachová se jako had, který provlékne celé tělo tam, kam se mu podaří strčit hlavu.

Jestliže se pak hněv protáhne až do noci a slunce nad ním zapadne (Ef 4, 26), změní se v nenávist a pak je skoro nemožno se ho zbavit, protože se živí tisíci falešnými důvody; žádný rozhněvaný člověk nemyslí, že jeho hněv je nespravedlivý.

D o b r o t a   v ů č i   b l i ž n í m u

327. L 611

Buďte stále velmi dobrotivá a laskavá, milujte něžně tvory, pro něž náš Pán zemřel z lásky.

328. L 1076

Projevujte lásku nejen upřímnou, ale něžnou, dobrotivou a laskavou vůči těm, kteří jsou vám na blízku.

329. L 222

Je nutno cvičit se v lásce k bližnímu, a to velkou vnější přívětivostí vůči němu. I když se z počátku může zdát obtížná, nesmí se proto od ní upustit, protože odpor nižších schopností bude brzo přemožen návykem a dobrým sklonem, vzbuzeným opakováním úkonů lásky.

330. L 2073

Mluvte přívětivě a tiše; chovejte se tak, aby všecko vaše jednání a hovor vyjevovaly klid a pokoj a ne netrpělivost a unáhlenost.

Je nutno říci mnohé věci mlčením, skromností, klidem, pokojností a trpělivostí.

Neodpovídejte příliš pohotově, ani příliš zdlouhavě, nýbrž vlídně a pokorně, aniž se vzdálíte od spravedlnosti a slušnosti.

331. R 4

Kdo půjde vstříc bližnímu „dobrotivým požehnáním“ (srv. Ž 21, 4: „štědrým požehnáním“, lat. benedictionibus dulcedinis), bude dokonalejším následovníkem našeho Pána.

Dobrotivost a zbožnost

332. L 222

Nesmíte být pouze zbožná a milovat zbožnost, ale musíte ji učinit všem přitažlivou.

Učiníte ji všem přitažlivou, jestliže ji učiníte užitečnou a příjemnou.

Nemocní budou milovat vaši zbožnost, když je láskyplně potěšíte; vaše rodina ji bude mít ráda, když zjistí, že se staráte více o její dobro, že jste vlídnější, když budete projednávat záležitosti, laskavější ve výtkách a tak ve všem ostatním. A vašemu

manželovi bude milé, jestliže bude vidět, že s rostoucí zbožností jste vůči němu srdečnější a líbeznější v lásce, kterou mu projevujete.

Vaši příbuzní a přátelé budou milovat zbožnost, jestliže ve vás objeví větší upřímnost, větší schopnost je snášet a větší povolnost vůči jejich přáním, jež se neprotiví Boží vůli. Zkrátka, na kolik je to možné, je zapotřebí, abyste učinila vaši zbožnost přitažlivou.

Jak vykonávat autoritu vůči podřízeným

333. L 625

Ačkoliv podle názoru světa přísluší podřízeným hledět si získat blahovůli nadřízených, podle Boha a apoštolů mají nadřízení hledět si získat podřízené, protože tak jedná náš Vykupitel a tak jednali apoštolové.

334. L 237

Je zapotřebí poroučet s takovou dobrotivostí a laskavostí, že se poslušnost stane příjemnou.

335. L 1306

Síla autority je větší, když je klidná a když pramení z rozumu, aniž se do ní přimísí vášeň.

336. L 178

(Jedné abatyši:) Veškeré úsilí, jež věnujete snaze o reformu kláštera, musí být dobrotivé, líbezné, plné pochopení a snášenlivosti.

Věřte mi, paní, že nejdokonalejší vláda je ta, která se podobá způsobu, jímž nám vládne Bůh, který je jenom klid a mír, který vyvíjí velice inten-

zívní činnost, ale bez nepokoje, a který, ač je jediný, se přizpůsobuje všem a všemu.

337. L 1565

Pokud je to možné, musíme jednat tak, aby úcta našich podřízených vůči nám neumenšila jejich lásku, ani aby jejich láska neumenšila nijak jejich úctu.*)

Jak napomínat a kárat

[srv. Mt 18, 15; Lk 17, 2—3; Gal 6, 1; 1 Sol 5, 14]

338. F, č. 3, hl. 8

Je třeba vážně zamezit zlu a potlačit zlozvyky těch, kteří nám jsou svěřeni, a to neustále a zmužile, ale vlídným a mírným způsobem.

339. F, č. 3, hl. 8

Napomenutí, jež pramení z vášně, i když odůvodněné, se nepřijímá tak ochotně, jako to, jež má původ pouze v rozumu, a to proto, že rozumná duše se přirozeně podřizuje rozumu a ne vášni, která ji utiskuje; a proto rozumové důvody se stávají odíózní, když se k nim přidruží vašeň, a oprávněná autorita rozumu je snížena, když se spolčí s tyranií.

340. L 2082

Napomínejte vždycky srdečně a mírnými slovy, a zatímco káráte pro chyby, snažte se ve svém srdci omluvit slabost, a tak umenšit vinu.

---

*) Principy, vyjádřené v tomto a následujícím oddílu, jsou příznačné pro salesiánskou výchovnou metodu Dona Boska a vůbec pro každou katolickou pedagogiku. (Pozn. překl.)

341. *F, č. 3, hl. 8*

Pokora nás zdokonaluje vůči Bohu a dobrotivost vůči bližnímu.

Poslušnost představeným

342. *T, kn. 8, hl. 13*

Poslušnost je známkou dobroty, kdežto nedostatek poslušnosti je známkou, že chybí pravé ctnosti.

343. *T, kn. 8, hl. 13*

Kdo o sobě tvrdí, že jedná podle Božího vnuknutí, a odmítá poslouchat představené a řídit se jejich radami, je podvodník.

344. *R 6*

Co dodává cenu všem úkonům nábožnosti, je poslušnost.

345. *L 1226*

Svatá pokora je velká přítelkyně poslušnosti.

Jako pravá jednoduchost odmítá pokorně čestné hodnosti, tak pravá pokora je vykonává s prostotou.

346. *L 425*

Vlastnosti, jež chci vidět ve vaší poslušnosti, se shrnují do jedné: je to jednoduchost, která vede srdce k tomu, aby přivolilo snadno k příkazu, a působí, že považuje za štěstí moci poslouchat i v tom, co je protivné, ba dokonce spíše v tom než v jiných věcech.

347. *L 747*

Nepodřizujte se tvoru pro něho samého, ale z lásky k Stvořiteli, jež poznáváte v tvoru.

348. *L 278*

Nemyslete vůbec na to, koho posloucháte, ale pro koho to činíte.

349. *F, č. 3, hl. 11*

Aby ses naučila poslouchat snadno své představené, přivol snadno žádostem sobě rovných, ustup jejich mínění v tom, v čem není nic zlého, a nepři se, ani nebuď drsná; přizpůsob se ráda přáním svých podřízených, pokud to dovolí rozumnost, a nevyvíjej žádnou pánovitou autoritu vůči nim, dokud jsou dobří.

350. *F, č. 3, hl. 11*

Poslouchej klidně, bez námitek; pohotově, bez průtahů; vesele, ne nevrle; a především láskyplně z lásky k tomu, který z lásky k nám „se stal poslušným až k smrti na kříži“ [F (p) 2, 8].

L á s k a k c h u d ý m

351. *F, č. 3, hl. 15*

Jestliže miluješ chudé, chod' často mezi ně; buď ráda, když přijdou k tobě a ráda je navštěvuj; mluv s nimi ráda; buď ráda, když se k tobě přidruží v kostele, na ulici a vůbec kdekoliv.

Buď s nimi chudá ve výmluvnosti, mluv s nimi jako jedna z nich; ale buď bohatá rukama, rozdávěj jim ze svých statků, protože jich máš více [srv. 2 K 8, 9].

POZNÁMKA PŘEKLADATELE

1. Byl by omyl se domnívat, že různé spirituality v církvi se liší mezi sebou podstatně, anebo že se týkají pouze řeholníků, nanejvýš kněží.

Význačnou vlastností všech svatých a jejich duchovní cesty je zachování hlavního přikázání lásky k Bohu a k bližnímu (viz Mt 22, 36—40; Ř 13, 8—10).

Láska k Bohu spočívá v synovském plnění Boží vůle po příkladu Krista Pána a vlivem Ducha svatého: „Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec...” (J 14, 21), „Budete-li zachovávat moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já jsem zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“ (J 15, 10), „A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, a ten volá: „Abba, Otče!“ (Ga 4, 6), „...vejde do nebeského království ...ten, kdo koná vůli mého nebeského Otce.“ (Mt 7, 21), „Každý, kdo koná vůli mého nebeského Otce, je můj bratr, má sestra i matka.“ (Mt 12, 50).

Svatost spočívá v životě ve stavu milosti a ten je podmíněn láskou k Bohu: „Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“ (1 J 4, 16). Jedině láska spojuje s Bohem, který je Láska.

Láska k Bohu v nás budí a vyžaduje lásku k bližnímu: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.“ (J 15, 12), „Milujeme-li se navzájem, Bůh

v nás zůstává a jeho láska je přivedena k dokonalosti.“ (1 J 4, 12).

Láska k bližnímu pramení z lásky k Bohu: „Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání.“ (1 J 5, 2). A Boží přikázání je právě milovat se navzájem. (srv. 1 J 4, 19—21).

Duchovní nauka ženevského biskupa a církevního učitele sv. Františka Saleského (1567—1622) sleduje podstatně toto Boží zjevení a rozvádí je hlavně v dílech Pojednání o lásce k Bohu (Teotimus) a Úvod do zbožného života (Filotea). Obsahově nauka sv. Františka Saleského je pevná a jasná jako bohosloví sv. Tomáše Akvinského, s nímž je zajedno, slohem se blíží vřelosti a nadšení vzletů a hloubce sv. Augustina, a je přitom moderní jako učení II. vatikánského sněmu, který jako sv. František Saleský vyzývá a vede k svatosti i laiky, jak to učí spis Filotea a zdůrazňuje konstituce o církvi Lumen gentium v V. hlavě: Všichni křesťané či pokřtění jsou povoláni k svatosti.

2. Dík své hloubce, naukové jistotě a zároveň stručnosti je tedy tato knížka svým způsobem jakoby katechismem křesťanské dokonalosti, té dokonalosti, k níž nás vyzývá náš Pán slovy: „Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mtt 5, 48), to znamená dobří, plni lásky, protože „nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh“ (L 18, 19), od něhož nutno dokonalost — dobrotu — lásku načerpat. „Ne že my jsme milovali Boha, ale on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy“ (1 J 4, 10). Proto právě křesťanská dokonalost spočívá v plnění Boží vůle, protože ta je dobrá, svatá, posvěcující, skrze Krista, jehož máme následovat

[F (p) 2, 5; So 1, 6; srv. Ef 5, 1], v Duchu svatém, který přebývá v našich srdcích (Ř 5, 5; Ga 4, 6).

3. Přeložil jsem tento výbor z hlavních spisů sv. Františka Saleského, protože na rozdíl od jeho úplných spisů, značně obsáhlých, představuje jeho duchovní nauku „v kostce“, takže je ji možno snáze vydat a rozšířit i vstřebat, a to je potřeba zejména v dnešní „začáteční“ situaci obnovy křesťanského života u nás.

Knížka bude moci sloužit i jako úvod k četbě a rozjímání všech jeho spisů a také k následování jeho a sv. Jany Františky de Chantal v řádu sester Navštívení Panny Marie, ale také v kongregaci salesiánů a jiných kongregacích, které se řídí jeho spiritualitou.

Zůstává pravdou, že se člověk neposvěcuje pouhým studiem, ale hlavně láskou: „Je vpravdě veliký, kdo má velkou lásku.“ [Následování Krista I, 3, 6; srv. Lk 7, 47].

Na svátek sv. Václava 1990

Ivo Císař

SV. FRANTIŠEK SALESKÝ se narodil 21. srpna 1567 v savojské šlechtické rodině. Studoval rétoriku a filozofii v Paříži (1580—1586) a právo v Padově (1586 až 1590), kde dosáhl doktorátu práva. Po usilovném misijním působení obrátil obyvatelstvo kraje Chablais z kalvinismu na katolickou víru (1594—1598). Stal se pomocným biskupem v Ženevě (1598—1602) a poté ženevským biskupem (1602—1622). Byl horlivým a vyhledávaným kazatelem a mistrným duchovním vůdcem. S ovdovělou baronkou Janou Františkou Frémyot de Chantal založil r. 1610 v Annecy řád Navštívení Panny Marie, o němž pojednáváme zvlášť v dodatku.

Po plodném působení zemřel v Lyonu 28. prosince 1622.

Inteligentní a velmi vzdělaný, pevné povahy, sv. František se vyznačoval mírností a laskavostí; byl horlivý a zároveň obezřetný, umrtvený, trpělivý a vyrovnaný.

Pravý křesťanský humanista vede ke křesťanské dokonalosti a svatosti, která spočívá v lásce k Bohu a k bližnímu a je možná ve všech stavech a podmínkách života; činí ji přitažlivou, aniž umenší její přísné požadavky.

Sv. František Saleský je uctíván také jako patron novinářů, protože působil na obrácení protestantů také letáky. Roku 1877 byl prohlášen Piem IX. za církevního učitele.

DÍLA SV. FRANTIŠKA SALESKÉHO (ženevského biskupa, učitele církve; 1567—1622) citovaná v této knize:

1. Filotea (aneb Úvod do zbožného života); zkratka F
2. Teotimus (aneb Traktát o lásce k Bohu); zkratka T
3. Listy; zkratka L
4. Duchovní rozmluvy; zkratka R

Další zkratky: kn. = kniha

č. = část

kp. = kapitola

Autor použil těchto vydání spisů sv. Františka Saleského:

1. La Filotea, Torino S.E.I. 1966
2. Il Teotimo, traduzione di M. C. Borgogno, Edizioni paoline 1958
3. Le Lettere, traduzione di Luigi Rolfo S.S.P., Edizioni paoline 1967
4. Trattenimenti, traduzione Monastero della Visitatione, Torino, Edizioni paoline 1965

Překladatel přihlédl k těmto vydáním v původním francouzském textu:

1. Introduction à la vie devote, Oeuvres t. 3, Annecy 1893
2. Traité de l'Amour de Dieu, Monastère de la Visitation, Paris 1984
4. Entretiens, Annecy 1933

Překladatel připojil tu a tam v hranatých závorkách citace veršů Písma svatého, na něž sv. František Saleský naráží.

V Traktátu o lásce k Bohu (Teotimus) jsou obsaženy teoretické principy duchovní nauky sv. Františka Saleského, tj. teologie lásky k Bohu; v Úvodu do zbožného života (Filotea) jsou tyto principy rozvedeny prakticky, obzvláště pro laiky; Duchovní rozmluvy pojednávají o zachování řehole řádu sester Navštívení Panny Marie; v Listech (jichž je přes 2 000) světec udílí rady duchovního vedení.

D o d a t e k

I. SPIRITUALITA SV. FRANTIŠKA SALESKÉHO

Tato sbírka citátů z hlavních spisů sv. Františka Saleského má jako svou náplň skoro výlučně lásku k Bohu, kterého máme milovat „celým srdcem, celou duší, celou myslí“ (Mt 22, 37), nade všechno (srv. Mt 6, 33), a z ní pramenící lásku k bližnímu, jehož musíme milovat jako sebe samy (Mt 22, 39). To patří k podstatě křesťanství, to jest života v Kristu a podle něho (srv. J 15, 10. 12—14). A právě lásce k Bohu sv. František Saleský věnoval své nejobsáhlejší dílo Traktát o lásce k Bohu (Théotime).

Často ti, kteří se nazývají křesťany, nemilují Boha nade všechno, ale nechávají ho na posledním místě, anebo dokonce žijí, jako by ani neexistoval. A tak se v nich nemůže zrodit ani pravá láska k bližnímu.

Proto jsme v poznámce pojednali především o lásce a v tom se spiritualita sv. Františka Saleského neliší od jiných spiritualit v církvi. Láska je úkonem vůle, která je rozhodující.

Přesto však je záhodno upozornit i na osobité vlastnosti spirituality sv. Františka Saleského. Kdosi ho nazval svatým „sladkostí“, douceur, dolcezza, výraz, který v češtině nezní jako v románských jazycích, v nichž znamená to, co my musíme opsat slovy dobrota, mírnost, vyrovnanost, laskavost, přívětivost, vlídnost, klid atd., podle toho, ke komu se vzta-

huje: vůči Bohu — klidná odevzdanost do jeho vůle, vůči sobě — pokojná práce na sebezdokonalení, vůči bližnímu — právě laskavost, vlídnost, přívětivost, něžnost atd. Je mu blízký výraz „serenità“, který je také těžko přeložit do naší mluvy (jasnost, klid, vyrovnanost...).

Domníváme se, že tato spiritualita bude pro všechny věřící v naší vlasti účinným lékem na rozjitřené mravní a duchovní rány, které u nás způsobilo „organizované násilí“. Je to lék, který nám podává sám náš Pán: „Učte se ode mne, neboť jsem ti chý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí pro svou duši.“ (Mt 11, 29).

Ostatně tato „sladkost“ je právě vlastností Boží lásky: „Mé jeho netlačí a břemeno netíží“ (Mt 11, 30); „Jeho přikázání nejsou těžká“ (1 J 5, 3). Láska je laskavá: „je shovívavá, dobrosrdečná..., nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží,... všechno omlouvá atd.“ (1 K 13, 4.5.7).

Proto sv. František Saleský zdůrazňuje vnitřní snahu o dokonalou lásku k Bohu a k bližnímu a ta nevyžaduje nutně mimořádná tělesná umrtvování, ani kdovíjaký vnější systém, takže k ní mohou dospět i osoby chatrného zdraví nebo žijící ve světě.

Tak se sv. František Saleský spolu se sv. Janou Františkou Frémyot de Chantal stal zakladatelem řádu Navštívení Panny Marie a duchovním vůdcem laiků. Sestrám Navštívení Panny Marie věnoval své Duchovní rozmluvy (Entretiens), z nichž vyzařuje bezprostředně jeho osobnost; jsou plné jemných duchovních postřehů, vyjevují jeho praktický smysl a jeho dokonalou znalost lidského srdce. Pro laiky napsal Úvod do zbožného života („Introduction à la

vie dévoté“ čili „Philothée“), v němž vede ke křesťanské dokonalosti v životě ve světě; tak předchází učení II. vatikánského sněmu o všeobecném povolání k svatosti (Lumen gentium hl. V.). Jak na řeholnice, tak na laiky se obrací ve svých 2103 dopisech, jež zaplňují jedenáct svazků jeho úplných spisů. Jeho hlavní dílo je Traktát o lásce k Bohu („Traité de l'amour de Dieu“ či „Théotime“), v němž s bohovědnou hloubkou, mystickým vzletem a praktickým citem osvětluje lásku k Bohu a způsob, jak k ní dospět. Je to dílo dogmatické, asketické a mystické.

Dokonalost lásky k Bohu a k bližnímu však vyžaduje a předpokládá sebezápor (srv. Mt 16, 24), tedy pokoru, vnitřní umrtvování, ducha chudoby, trpělivost, vyrovnanost za všech okolností, a nese plody tělesného a duchovního milosrdenství (viz Mt 25, 31—46). Svatý František Saleský vyniká celým svým životem horlivostí o spásu lidí. Jeho příklad a dílo jsou dnes mimořádně aktuální.

II. ŘÁD NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

Sv. František Saleský kázal v postní době roku 1604 v Dijonu, kde mu naslouchala dvaatřicetiletá ovdovělá baronka Jana Františka Frémyot de Chantal. Oběma zjevil Pán již dříve, že se sejdou, a tak se poznali a následovali Boží vůli. Sv. František se stal jejím duchovním vůdcem a 6. června 1610 založili v Annecy řád, který měl spojovat kontemplativní a činný život podle myšlenky, která se zrodila u sv. Františka už dvanáct let předtím. Svatá zakladatelka se jmenovala ve světě pouze Jana; jméno Františka jí bylo uděleno při sv. biřmování; při řeholní obláčce spojila obě jména jako Jana Františka. Ve svém životě prošla stavem dívky, manželky, matky, vdovy a řeholnice. Zcela poddaná Boží vůli byla duší hluboké modlitby.

Příslušnice řádu nazvaného Navštívení Panny Marie se věnovaly též navštěvování chudých a nemocných. Měl to být karmel otevřený všem, pokorná fialka mezi řády. V tomto večeradle se měly duše žíznící po Bohu vyznačovat a posvěcovat duchem hluboké pokory před Bohem a velké dobroty k bližnímu. Sv. František Saleský napsal v jednom dopise: „Chtěl jsem Bohu darovat dcery modlitby a tak vnitřní duše, aby byly uznány za hodné sloužit jeho nekonečnému Majestátu a klanět se mu v duchu a v pravdě. Nechám již existující velké řády v církvi oslavovat našeho Pána vynikajícími činy a nápadnými ctnostmi a chci, aby moje dcery nevznesly žádný

jiný nárok, než ho uctívat svou pokorou.“ (Spisy XVII, 16—17, z r. 1615).

Původně mohly sestry opouštět klášter, aby v bližším okolí vykonávaly skutky bliženské lásky. Hlavní důraz byl kladen na vnitřní život. Sestry se měly střídát při vycházení z kláštera. Návštěva nemocných odpovídala zbožnosti zakladatelky a byla přidána jako cvičení, aby zmírnila místní nouzi. Sv. František Saleský píše: „Tato kongregace má věnovat zvláštní pozornost službě chudým. Protože však neexistuje větší chudoba než chudoba duše, bude dovoleno přijmout ženy . . ., které potřebují na nějaký čas (a z různých důvodů) samotu a ústraní, buď pro přípravu na generální zpověď, k polepšení života či pro načerpání duchovní útěchy.“ (Spisy XXV, 220).

Další charakteristika řádu spočívá v tom, že přijímá osoby slabší tělesné konstituce či zdraví, starší ženy a vdovy.

Lyonský arcibiskup a primas Francie de Marquemonde uložil řádu klauzuru. „Z celého srdce a bez nejmenšího odporu souhlasím se zřízením této kongregace s trvalou klauzурou, jak je předepsáno pro řeholnice Tridentským koncilem.“ (Sv. František Sal., Spisy XXV, 339).

Sv. František Saleský chtěl řád Navštívení jako kongregaci, která oslavuje Pána skrytostí a pokorou, v níž je vynikající pouze ideál. Ale Svatý otec Pavel V. uložil sv. zakladateli zvláštní bulou přeměnit kongregaci v řád sester se slavnými sliby. Řád byl schválen papežem v r. 1618. V obecných věcech se sestry řídí řeholí sv. Augustina, ale podstatná a přesně vymezená pravidla jejich života určují Sta-

nový řád Navštívení Panny Marie, sepsaná přímo sv. Františkem Saleským.

Roku 1633 bylo klášterů Navštívení už šedesát. Řád se rozšířil ve Francii, Itálii, Švýcarsku, Německu, Polsku, Kanadě.

Sv. Jana Františka de Chantal zemřela 13. prosince 1641 v klášteře Moulins ve střední Francii. Těla obou svatých zakladatelů odpočívají v hlavní lodi chrámu kláštera, který nazývají „Svatý pramen“, v Annecy.

Jako sv. František Saleský, tak sv. Jana Františka vidí v lásce, jež je zároveň prostředkem a cílem, podstatu křesťanské dokonalosti. Láska je dobrovolný dar sebe sama Bohu a bližnímu. Hlavní je konat vždy a všude Boží vůli; naše vůle musí být spojena s vůlí Boží. Světice napsala přes 11 000 dopisů, z nichž se nám uchovaly asi dva tisíce.

To, co se Božím řízením a za dějinných okolností nedalo uskutečnit v době založení řádu Navštívení Panny Marie, dokončil částečně ve formě vnějšího apoštolátu sv. Vincenc z Pauly, duchovní syn sv. Františka Saleského; založil r. 1633 kongregaci „Dcer křesťanské lásky“ („vincentky“), které ošetřují nemocné a trpící.

Řád Navštívení Panny Marie je dnes rozšířen po celém světě včetně Afriky v asi 170 klášterech se 4 500 sestrami. Nemá generální představenou, ale kláštery jsou spojeny v duchu lásky. Existují pouze federace, kterých je nyní šestnáct. Zatím co v Evropě se projevuje tu a tam nedostatek nových povolání, v Americe i Africe se kláštery množí a rostou.

Do Čech přišly „vizitantky“ r. 1878 z Francie přes německý dům v Moselweissu a usadily se v bý-

valém klášteře premonstrátek v Chotěšově u Plzně, kde vedly dívčí školu s penzionátem. Tento premonstrátský klášter byl založen r. 1202 blah. Hroznatou. Od r. 1940 po zrušení penzionátní školy byl v části kláštera zřízen chorobinec. Za komunistického režimu muselo 31 řádových sester i s osmdesáti chovankami přesídlit do Litoměřic, kde byly postupně stěhovány na různá místa, pak asi na rok do Liběšic a posléze do Chlumce u Ústí n. Labem, kde byly také stěhovány z místa na místo jako zaměstnankyně v domově důchodců, nejprve charitním, později státním. Dnes je sester pouze sedm, z toho dvě novicky a čekají na nová dobrá povolání, aby řád mohl znovu rozkvést i v naší vlasti.

Duchovní náplň řádu se vyznačuje vlastnostmi a ctnostmi doporučovanými sv. Františkem Saleským: jsou to pokora, maličkost, jednoduchost, mírnost, láska, pokoj jako plod Ducha svatého. Řeholnice se snaží být věrné řeholi a Stanovám řádu, pohotové v poslušnosti, bohaté chudobou, čisté v lásce, plné radosti čerpané ve skrytosti. Pramenem posvěcení v řádu jsou: modlitba chvály účastí na liturgické modlitbě církve, rozjímání, duchovní četba, práce, sesterské společenství, apoštolská plodnost vyvěrající hlavně z vnitřního života společenství. Zvláštní úctu pěstují k Božskému Srdci Páně, eucharistii, Panně Marii, andělům strážným.

Chloubou řádu je sv. Markéta Marie Alacoque (1647—1690), které se v klášteře Paray-le-Monial vícekrát zjevil Pán Ježíš, aby ji učinil nástrojem rozšíření úcty ke svatému božskému Srdci.

Jsou známé také vizitantky sestra Františka-Terezie Martinová (Léonie), rodná sestra sv. Terezie

od Ježíška, sestra Benigna Consolata Ferrero z italského města Como, matka Luisa Markéta Claret de la Touche, zakladatelka sester Díla nekonečné Lásky v italské obci Vische, apoštolka pobožnosti a úcty ke sv. ranám Páně sestra Marie Marta Chambon ze Chambéry a u nás v Čechách matka M. Vojslava Lobkowiczová (1874—1951), jež zemřela v pověsti svatosti.

Kéž nejsvětější Srdce Ježíšovo použije těchto informací, aby povolalo k svatosti a plodné duchovní činnosti mnoho duší pro řád Navštívení také v naší vlasti!

Ve svátek sv. Jany Františky de Chantal
12. prosince 1990

Ivo Císař

SV. FRANTIŠEK SALESKÝ

uspořádal

P. VINCENZO DI PIETRA SDB

Původní název díla:

San Francesco di Sales,

La dottrina spirituale

A cura di Vincenzo Di Pietra S.d.B.

Edizioni Segno, Udine

I. vydání: v únoru 1990

© Copyright by Edizioni Segno,
Via Piave 29 — 33100 Udine

S laskavým svolením autora a nakladatele
přeložil z italštiny

Ivo Císař

Vychází v nakladatelství Cesta, Vymazalova 4, 615 00 Brno

Obálka: Sabina Kratochvílová

Vytiskl PRINT Brno, Cejl 21